

Jelentés a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2022. évi munkájáról

A Magyar Nemzeti Tanács és a Vajdaság Autonóm Tartomány alapításában működő, zentai székhelyű Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben (a továbbiakban: Intézet) 2022-ben folyamatos, szerteágazó és az Intézet alaptevékenységeit kiszolgáló feladatellátás valósult meg.

A 2022-es évben az Intézetben a következő tevékenységek valósultak meg:

- tovább bővült a vajdasági magyar könyv-, kép-, mozgókép- és levéltári gyűjtemény, a digitális tartalmak nemcsak a közgyűjteményi anyagok digitális feldolgozásával bővültek, de új tartalmak keletkeztek az értéktárprojekthez, a szellemi kulturális örökség védelméhez kapcsolódóan, valamint növekedett a népzenei és a folklóradatbázis feldolgozottsága;
- a működvelő csoportok szakmai segítségnyújtása állandó tevékenység;
- módszertani segítségnyújtás biztosítása a magyar érdekeltségű közgyűjteményi feladatkörrel rendelkező intézményeknek, szervezeteknek; amennyiben szükséges, szakmai segítségnyújtás a digitális mentés és feldolgozás területén;
- folytatódott a vajdasági magyar digitális adattár (VAMADIA) feltöltése és publikus felületének fejlesztése, felépítve egy olyan rendszert, amelyre más, a Vajdaságban működő, magyar érdekeltségű közgyűjteményi feladatkörrel rendelkező intézmények tudnak csatlakozni;
- elindult a nyílt fotófeltöltő felület fejlesztése;
- folytatódott a Hangtár feltöltése – elsősorban a néprajzi hangtár, a népművészeti mozgalmak hanganyagait felölelő folklorizmus-hangtára anyagai kerültek bővítésre;
- folytatódott a Periodikatár feltöltése;
- folytatódott a Délvidéki arcképcsarnok fejlesztése és feltöltése;
- folytatódott a vamadia.rs keresőjének fejlesztése 2022 júliusáig;
- a könyvkiadás során segítségnyújtás a helytörténettel foglalkozó szerzőknek, kutatóknak, szaklektorokat és a nyomdai előkészítést biztosítva, újabb gyűjtemények felkutatása, amelyek digitálisan mentésre kerültek;
- a könyvtári gyakornoki rendszer segítségével sikerült növelni a könyvtár feldolgozottságát;
- elindult a néptáncvár adatbázisba rendezése;
- sikerült megerősíteni az intézetet a munkaszervezésben és az ügyvitelben;

- szakmai együttműködés a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel;
- szakmai együttműködés a Kapocs Könyvtári Csoporttal;
- szakmai együttműködés a Hagyományok Házával;
- szakmai együttműködés a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztallal és a Nemzeti Művelődési Intézettel;
- folytatódott a Hagyományok Háza Hálózat – Vajdaság munkája, amely magas szakmai színvonalat képvisel – a Hagyományok Háza vajdasági szakembereinek köszönhetően, valamint olyan kiváló komplex programok születtek meg és utaznak Vajdaság-szerte, amelyeket a helyi szakemberek hívtak életre, és amelyek komplex módon, mégis a helyi igényekre válaszolva tudják segíteni az utánpótlás-nevelést; az igényes, a néphagyományra, népművészetre épülő, játékos tudásátadást a gyermekeknek;
- folytatódott a szervezett népzeneoktatás;

Tartalom

A VAJDASÁGI MAGYAR KÖNYV-, KÉP-, MOZGÓKÉP-, HANGZÓANYAG- ÉS LEVÉLTÁRI GYŰJTEMÉNY BŐVÍTÉSE, KÖZZÉTÉTELE ÉS NÉPSZERŰSÍTÉSE	4
DIGITALIZÁLÁSI PROGRAM	5
A NÉPHAGYOMÁNYHOZ KÖTŐDŐ HAGYATÉKOK FELDOLGOZÁSA, DIGITALIZÁLÁSA, ARCHÍVUMOK ÉPÍTÉSE.....	7
DIGITÁLIS TARTALOMSZOLGÁLTATÁS.....	9
ANYAORSZÁGI, KÁRPÁT-MEDENCEI ÉS EURÓPAI KÖTÖDÉSEK.....	11
A KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTEL HAGYOMÁNYOS ÉS ÚJ FORMÁINAK ÖSZTÖNZÉSE, AZ EMBERI ÉS TÁRSADALMI TŐKE GYARAPÍTÁS.....	14
FELNŐTTKÉPZÉS	19
TUDOMÁNYOSSÁG	21
KIADÓI TEVÉKENYSÉG	22
EGYÉB FEJLESZTÉSEK: A VMMI ÚJ HONLAPJA.....	23
TRÉNINGEK, KÉPZÉSEK, SZAKMAI TALÁLKOZÓK, SZEMLÉK.....	24
A HÁLÓZATOSODÁS, MINT A KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS ÉS MEGTARTÁS ESZKÖZE. SZAKMAI FEJLESZTÉS A NÉPHAGYOMÁNNYAL FOGLALKOZÓ KÖZÖSSÉGEK KÖRÉBEN.....	27

A VAJDASÁGI MAGYAR KÖNYV-, KÉP-, MOZGÓKÉP-, HANGZÓANYAG- ÉS LEVÉLTÁRI GYŰJTEMÉNY BŐVÍTÉSE, KÖZZÉTÉTELE ÉS NÉPSZERŰSÍTÉSE

A könyvtári feldolgozási munkában két gyakornok vett részt, és munkájával segítette a feldolgozatlan könyvtári állomány katalogizálását. Elkezdődött a külső raktárban tárolt gyűjteményrész katalogizálása is a Szabó–Gulyás-gyűjtemény feldolgozásával.

Könyvtárunk katalógusa 2022-ben 4628 tétellel gyarapodott.

Folyamatos az állománybővítési terv fejlesztése, szerkesztése. Ez a készülő könyvlista a beszerezni kívánt műveket tartalmazza, olyan kiadványokat, melyek az Intézet könyvtárának gyűjtőkörébe tartoznak, de egyelőre hiányoznak a könyvtárból.

Csáky S. Piroska és Káich Katalin is adományozott a könyvtárnak könyveket és folyóiratokat. Csáky S. Piroska adománya kb. 1600 darab különféle dokumentumot tartalmaz, Káich Katalin tanárnő adománya néhány kartondoboznyi kiadvány volt. Mindkét adomány az Intézet külső raktárában, az egykori zentai kaszárnya épületében található.

Az újvidéki Ninamedia Társaság szolgáltatását igénybe véve napi rendszerességgel dokumentáljuk a szerb nyelvű sajtóban és általában a médiában a **vajdasági magyarsággal kapcsolatban megjelenő híryananyagot**. A vajdasági magyar és az országos szerb *Médiafigyelővel* 2022 elejétől 1642 szerb nyelvű cikk, valamint 107 videofelvétel került – megfelelő dokumentálás után – feltöltésre az intézet weboldalára (vmmi.org). A *Sajtótükörben*, amely az intézeti munkával kapcsolatos sajtóvisszhangot gyűjti össze, 2022-ben 130 cikket dolgoztunk fel.

DIGITALIZÁLÁSI PROGRAM

Az Intézet egyik fő feladata a digitalizálás és archiválás. 2022-ben folytatódott az Intézetben már archivált anyagok metaadatolása, valamint az archívumban található adatok nyilvántartásának átszervezése, a katalógusrendszer kidolgozása a digitális könyvtár, médiatár, fotó-, hang- és mozgóképtár területén, valamint ezek integrálása a már meglévő rendszerekbe.

2022-ben TIF-, PDF-, JPG- és Word-formátumban összesen 177 615 oldalnyi dokumentum (szöveg, képanyag, plakát) digitalizálását végeztük el. Tételeken:

7 Nap hetilap. 1947–49; 1952–55; 1958–77 évek (27 342 oldal)

Reggeli Újság. 1933–1944 évek (22 420 oldal)

IfjúságSzava. 1945; 1949–50 évek (594 oldal)

Ifjúság. 1954–1966 évek (6899 oldal)

Képes Ifjúság. 1981–2014 évek (34 298 oldal)

Napló – Szabadelvű hetilap. 1990–97 évek (10 768 oldal)

Dolgozók hetilap. 1949–1990 évek (42 008 oldal)

Jó Pajtás. 1958–1962 évek (1531 oldal)

Vajdaság napilap. 1923–24 évek (1190 oldal)

Méhészet havilap. 1943–44 évek (306 oldal)

Vajdasági Méhészet. 1926–1934 évek (1868 oldal)

Jugoszláviai Méhészet. 1937–38 évek (480 oldal)

Méhészetünk. 1954–56 évek (662 oldal)

Magyar Szó könyvnaplók. 1953; 1959–60; 1963–64; 1968; 1970–71; 1973; 1975–79; 1987–1990; 2002; 2005; 2006; 2008 évek (6032 oldal)

Kiss Lajos szlavóniai népdalgyűjtése (kézirat) (1207 oldal)

Temerini amatőr színjátszók összegyűjtött fényképei és plakátjai 1903–2021 évekből (484 db)

További szkennelt könyvek és dokumentumok (19 526 oldal):

Csorba Béla: S nem törődtek vele, a holnap mit örül. Budapest, 1999; Bence Erika: Arachné szönyege. Újvidék, 2012; Herczeg Ferenc: Mesék, Élerajz. Budapest, 1933; Herczeg Ferenc: Mesék gyermekek számára. Budapest, 1922; Virág Gábor: Falusi bíraskodás gyakorlata Hegyesen a XIX. század elején. Szabadka, 2015; Bata János: Megkopott táj. Horgos, 2018; Bata János: És vannak még szavak. Horgos, 1994; Berthold Brecht: Carrarné puskái. Szabadka, 1947; Balázs Attila: A meztelen folyó. Budapest, 2003; Balázs Attila: Én már nem utazom Argentínába. Budapest, 1995; Balázs Attila: Ki tanyája ez a világ. Budapest, 2000; Balázs Attila: Király album. Budapest, 1998; Fenyvesi Ottó: Minimum Rock&Roll. Szeged, 2015; Fenyvesi Ottó: Paloznak overdrive. Budapest, 2021;

Kossa János: A mi nyelvünk. Újvidék, 1978; Kossa János: Így írunk mi. Újvidék, 1962; Kossa János: Így írunk mi II..Újvidék, 1965; Kossa János: Kettős idegenségben. Budapest, 2003; Kossa János: Nyelvünk fűszerszámai. Budapest, 1979; Fenyvesi Ottó: Hatvanhat. Veszprém, 2021; Lábadi Károly: Istenek hajlékai a Drávaszögben. Budapest, 1994; Szögi Csaba: Kismadár a csontkötrecben. Zenta, 2018; Varga Zoltán: Kézirat füzetek. 1976-1992; Bogdán József: Zilált papi imák. Budapest, 2013; Bence Erika: A múlt horizontja. Novi Sad, 2011; Bence Erika: Utazások Poszmonarchiában. Szabadka, 2018; Búrany Béla: Ünnepek, szokások, babonák I..Újvidék, 2000; Búrany Béla: Ünnepek, szokások, babonák II..Újvidék, 2001; B.Foky István: A zentai csata. Szabadka, 1997; Lelkes György: Magyar helységnév-azonosító szótár. Budapest, 2011; Huszka Árpád: Kontra Ferenc írói munkássága. Szabadka, 2015; Egyházközségi szerkesztőbizottság: Két évszázad emlékére. Kula, 1971; Dr.Jung Károly,Pastyik Ilona,Pál Ilona: Az ördög és a molnárlegény. Beograd, 2002; Fekete István: Vuk. Budapest, 2020; Fekete István: Zsong az erdő. Beograd, 2010; Gárdonyi Géza: Cifra mese. Novi Sad, 1983; Lázár Ervin: A Négyyszögletű Kerek Erdő. Budapest, 2018; Arany László gyűjtéséből: Tarka lepke, kis mese. Beograd, 2003; Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg. Budapest, 2021; Krusovszky Dénes: A fiúk országa. Budapest, 2021; Anne Frank: Anne Frank naplója. Budapest, 2019; Grecsó Krisztián: Harminc év napsütés. Budapest, 2020; Grecsó Krisztián: Vera. Budapest, 2020, Garaezi László. Hasítás. Budapest, 2020, Kariutly Frigyes. Tanár úr kérem. Budapest, 2000; Mark Haddon: A kutya különös esete az éjszakában. Budapest, 2020; Márton László: Két Obeliszk. Budapest, 2018; Tóth Krisztina: Párducpomba. Budapest, 2018; Tóth Krisztina: Pixel. Budapest, 2020; Garaezi László: Pompásan buszozunk!.Budapest, 2019; Rakovszky Zsuzsa: Célia. Budapest, 2017; Rejtő Jenő: A tizenégy karátos autó. Budapest, 2017; Varró Dániel: Bögre azúr. Budapest, 2016; Závada Pál: A fényképész utókora. Budapest, 2018; Dr. Németh János István: Változások vonzásában. Budapest, 2022; Németh János István, Závogyán Magdolna: Változások vonzásában II. Budapest, 2022; Rózsa Rózsa: Iparosságunk története. Szabadka, 2013; Horváth Futó Hargita: Gion Nándor Novellapályázat 2012. Újvidék, 2013; Horváth Futó Hargita–Utasi Csilla: Az akácsonál balra. Újvidék, 2014; Böjthe Pál: Szombat az ecsetgyár utcában. Újvidék–Szenttamás, 2015; Horváth Futó Hargita: A karc–Az utolsó ecsetvonás. Újvidék–Szenttamás, 2016; Ondrejcsák Eszter–Horváth Futó Hargita: Úton szőtt mesék. Újvidék–Szenttamás, 2018; Celler Kiss Tamás: Az állandósuló furulyahang. Újvidék–Szenttamás, 2019; Kolozsi Tibor: Szabadkai sajtó (1919–1945). Újvidék, 1979.

Egyeztetések után megállapodás született a **Szabadkai Népszínházzal a színház archívumának digitalizálásáról** és adatbázisba rendszerezéséről. Ez a munka folyamatban van, a színház munkatársainál van jelenleg a kezdeményezés: a digitalizálandó dokumentumkészletet kell kiválasztaniuk és szállításra előkészíteniük.

A NÉPHAGYOMÁNYHOZ KÖTŐDŐ HAGYATÉKOK FELDOLGOZÁSA, DIGITALIZÁLÁSA, ARCHÍVUMOK ÉPÍTÉSE

A népzenei hagyaték feldolgozása. A népzene archívuma magában foglalja a jelentősebb vajdasági gyűjtők hangfelvételeit az 1950-es évektől. Intézetünk szakmai együttműködése folyamatos a budapesti MTA BTK ZTI és a Hagyományok Háza, az újvidéki székhelyű Vajdasági Rádió és Televízió e területet felkaroló osztályaival, valamint a helyi amatőr gyűjtőkkel. 2022-ben tovább folytatódott a magnókazettás archívum szétvágása és adatolása, a digitalizált több mint 600 órányi hangfelvétel egységekre, általában népdalokra van szétvágva és táblázatos formában jegyzőkönyvezve. A kistájak, gyűjtőhelyek pedig külön adatbázisban vezetve egy külső tárolóegységen. A szétvágott magnókazettás archívum jelenleg több mint 12000 tétel, mintegy 320 órányi anyag, amit válogatva teszünk közzé a Vajdasági Magyar Digitális Adattár internetes felületén (vamadia.rs)

A folklorizmus archívuma. Intézetünkben jelenleg az egész vajdasági magyarságot megmozgató rendezvények közül a Durindónak és a Gyöngyösbokrétának, a Kálmány Lajos Népmesemondó Versenynek, a dél-bánáti Betlehemes Játékok és Karácsonyi Szokások Találkozójának, valamint az általános iskolások Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőjének archiválása folyik. Szándékunkban áll ezt a munkát kiterjeszteni további folklóresemények (a Köketánc, az Aranycitera, a Szilasi-napok, a Gazdag Ág, a vőfélytalálkozók, illetve a Vajdaság területén szervezett kézműves-tanfolyamok, -műhelyek, a hagyományápoló csoportok tevékenysége stb.) archiválására is. Mindezeknek a rendezvényeknek és tevékenységeknek a dokumentálására egy önálló archívumot hoztunk létre, amely fényképeket, hanganyagokat és videofelvételeket tartalmaz. Az archívumon belül igyekszünk elkülöníteni a vajdasági népi kultúra nagy egyéniségeinek a dokumentumtárát, ahol a vajdasági folklorizmus jeles, mindenekelőtt a Népművészet Mestere címmel rendelkező személyiségeinek az adatait rögzítjük.

A Vajdasági Magyar Digitális Archívum néprajzi hangtára jelenleg 2491 hangzó anyaggal rendelkezik. Ezek zömében népdalok, de néhány népszokás és népmese is helyet kapott benne.

Néptánc-tár. A 2021-es év szeptember végével megindult a kapcsolatfelvétel – és a közös munkára való törekvés – a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet néptánc osztálya és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet között. Ezen kapcsolat létrejöttének fő célja, hogy az eddig méltatlanul elhanyagolt – az 1960-as és 1970-es évek folyamán, Vajdaság területén filmre rögzített –, egykori tradicionális táncéletet megőrző hiteles vajdasági táncfilmezések-táncgyűjtések olyan helyi intézmény keretein belül kerüljenek feldolgozásra – megfelelő szakmai koordinálással –, amely minden szempontot figyelembe véve a legalkalmasabb ezen anyagok birtoklására, annak feldolgozására és terjesztésére. A korábban megindult tárgyalások 2022-ben is folytatódtak. Szóbeli megegyezés is született egy februári találkozó alkalmával Budapesten, mely alapján a következő lépés egy együttműködési szerződés aláírása lett volna a felek részéről. Sajnos ez a szerződés és a további együttműködés nem valósult meg a 2022-es év folyamán.

Resócki Rolland több alkalommal is terepmunkát végzett a Tisza mentén, valamint Gombos településén is – melyeknek elsődleges célja a táncéletre vonatkozó helyi adatok feltárása és dokumentálása volt. A terepmunka mellett további tudományos kutatásokat folytatott a témában. Így jutott el az újvidéki RTV szerkesztőségéhez is, ahol a kutatásoknak köszönhetően sikerült feltárni

több olyan táncfilmezés anyagát – és azok kiegészítő dokumentumait –, melyeket 1969 decemberében Martin György, Vásárhelyi László és a televízió akkori alkalmazottjai készítettek Vajdaság több pontján. Ezek a feltárt anyagok elengedhetetlenek lehetnek a vajdasági magyar tradicionális táncművészet további részletes megismeréséhez.

További anyaggyűjtés folyt egy szöveggyűjtemény elkészítéséhez, amely a korábban megjelent vajdasági hagyományos táncéletre vonatkozó szakdolgozatokat, tanulmányokat és más publikációkat tartalmazza – mely hosszútávon egy regionális monográfia létrejöttéhez elengedhetetlen információkkal szolgálhat.

DIGITÁLIS TARTALOMSZOLGÁLTATÁS

A **Vajdasági Magyar Digitális Adattár** a 2022-es évben folyamatosan bővült, az Intézet által digitalizált periodikák felkerültek a Periodikátárba, ezek metaadatolása megtörtént.

Hangtár. A Vajdasági Magyar Digitális Archívum néprajzi hangtára jelenleg 2491 hangzó anyaggal rendelkezik. Ezek zömében népdalok, de néhány népszokás és népmese is helyet kapott benne.

Kiadványtár. Összesen: 5831 adatolt mű, ebből PDF-változatban olvasható: 820 mű. Folyamatban van az előrehaladott egyeztetés Gion Nándor tíz könyvének online megjelentetéséről. A feltöltött kiadványokat – visszamenőleg is, nem csak a 2022-ben feltöltötteket – metaadatokkal láttuk el, olyan információkkal, amelyek alapján a felhasználók más online keresőkben (vagy könyvtárakban) könnyen megtalálhatják a keresett kiadványt. Számos olyan szerző művével gyarapodott a Kiadványtár, akik 1951 előtt hunytak el (így a szerzői jogok esetükben megszűntek).

Periodikátár. Összesen: 38 időszak kiadvány 41949 lapszáma. *7 Nap* (feltöltve: 1946–2021, lapszám: 3649), *A Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság Hivatalos Lapja* (feltöltve: 1971–1991, lapszám: 1457), *A Szerb Szocialista Köztársaság Hivatalos Közlönye* (feltöltve: 1969–1986, 135 lapszám), *Aracs, Bácskai Hírlap* (feltöltve: 1897–1899, 134 lapszám), *Délbácska, Dolgozók, Hétfői Magyar Szó* (feltöltve: 1960–1962, 101 lapszám), *Híd* (feltöltve: 1934–2020, 842 lapszám), *Hungarológiai Intézet Tudományos Közleményei* (feltöltve: 1969–1975, 20 lapszám), *Hungarológiai Közlemények* (feltöltve: 1976–2020, 143 lapszám), *Ifjúság, Ifjúság Szava, Jugoszláviai Méhészet, Kalangya* (feltöltve: 1932–1944, 117 lapszám), *Képes Ifjúság* (feltöltve: 1966–1969, 130 lapszám), *Létünk* (feltöltve: 1971–2010, 146 lapszám), *Magyar Szó* (feltöltve: 1945–2004, 19417 lapszám), a munka folyamatban, *Méhészet, Méhészetünk, Napló – Szabadelvű hetilap, Naša pozornica – A mi színpadunk, Reggeli Újság, Sikoly* (feltöltve: 2009–2016), *Szabad Hét Nap, Szabad Vajdaság* (feltöltve: 1944–1945, 212 lapszám), *Tanulmányok* (feltöltve: 1969–2014, 46 lapszám), *Temerini Újság* (feltöltve: 1928–1944, 755 lapszám), *Tordai Újság, Új Hétnap, Új Kanizsai Újság, Új Symposion* (feltöltve: 1965–1992, 227 lapszám), *Üzenet* (feltöltve: 1971–2005, 256 lapszám), *Vajdaság, Vajdaság Szocialista Autonóm Tartomány Hivatalos Lapja* (feltöltés folyamatban: 1969–), *Vajdasági méhészet, Vajdasági méhészet – Bácska, Topolya, Aracs* link a folyóirat online archívumához. A periodikátárban megtalálható folyóiratokat az adminisztrátorok látják el kiegészítő adatokkal (tartalomjegyzék, munkatársak, oldalszám, mellékletek). A digitalizálók és az adminisztrátorok együttes munkájának eredménye a Periodikátárban megtalálható 38 folyóirat.

Fotótár: 2022-ben az előző évhez képest kevesebb nagyobb fejlesztés történt a rendszerben, új modulként egyedül a külső felhasználók számára készült fotófeltöltő felület készült el.

Összesen 28 fejlesztési, karbantartási feladatot kezeltünk a Studiopresent munkatársaival. A Fotótár összesen 50 559 tételt tartalmaz. A gyarapodás: 1204 új fotó.

Tandari Erzsébet adatoló végezte a Martonosi Digitális Fotóarchívum feltöltését és adatolását: 2022-ben 995 fotó került fel ebbe a gyűjteménybe.

Burány Kata adatoló végezte a Zentai Városi Múzeum fotótárának feltöltését és adatolását: 2022-ben 82 fotó került fel ebbe a gyűjteménybe.

Kalmár Ákos adatoló végezte a Dormán-gyűjtemény adatolását: 2022-ben 11 297 fotót adatolt.

Vázsonyi Csilla végezte a Kovács Endre-gyűjtemény feltöltését és adatolását: 2022-ben 55 fotó került fel ebbe a gyűjteménybe.

A Vamadia tartalmait egy önálló Facebook-oldalon is igyekeztünk közelebb hozni a nagyközönséghez. 2022-ben összesen 30 bejegyzést tettünk közzé, melyek összesen 4273 elérést eredményeztek. Az oldal 2022-ben elérte a 116 követőt.

Délvidéki arcképcsarnok. A Délvidéki arcképcsarnok jelenleg 866 személy nyilvános adatlapját tartalmazza. 2021 végén ez a szám 726 volt.

ANYAORSZÁGI, KÁRPÁT-MEDENCEI ÉS EURÓPAI KÖTŐDÉSEK

A VIII. Nemzetközi Improvizatív Zenei Műhelyt 2022. július 14–17-e között tartottuk meg Zentán Mezei Szilárd zenész, zeneszerző és alkotótársai vezetésével. A napközbeni gyakorlatok után, esténként kiskoncerteket adtak a kiváló művészek, július 15-én könnyedebb, közönségbarát improvizatív muzsikát játszottak a Mojo Klubban, másnap az Alkotóházban koncerteztek, majd július 17-én a Zentai Magyar Kamaraszínházban adtak zárókoncertet. A műhelymunkában résztvevő zenészek: Virág Anna Virág – fuvola, Predrag Okiljević – tenor szaxofon, Farkas Béla – tenor szaxofon, Nemanja Mihailović – fagott, Szvetnyik Margit – hegedű, Keszég Ákos – hegedű, Mezei Szilárd – brácsa, Csányi Zoltán – bőgő, Menyhért Márton – gitár, Marija Rašić – gitár, Damjan Jovičin – zongora, Čemerlić Dejan – tuba, Miodrag Milovanov – dobok, Jenei Kornél – ütőhangszerek, Lazar Živanac – hangmérnök.

Kultivál. A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai 2015-től minden évben megszervezik a Kárpát-medencei Kulturális Ifjúsági Fesztivált, röviden a Kultivált, melynek 2022-ben Muravidék adott otthont augusztus 25-e és 28-a között. Vajdaságból a zentai St. Longinus Középkori Hagyományörző Egyesület (11 fővel), valamint az óbcesei Skandalum zenekar (5 fővel) vett részt az idei eseményen a VMMI kiküldetésével. A fesztivál megnyitója Domonkosfán volt, ezt követően ismerkedős játékokon vehettek részt a Magyarországról, Erdélyből, Vajdaságból és Muravidékről érkezett fiatalok. Az estét a muravidéki frontemberrel zenélő Peter's pan zenekar zárta. A csapat másnap Lendva nevezetességeit látogatta meg, majd a St. Longinus Középkori Hagyományörző Egyesület a lendvai parkban felverte táborát, és középkori bemutatót tartott, este hat órától pedig a Lendvai Színház- és Hangversenyterem nyári színpadán az Ampelopsis Versszínház mutatta be a *Fényszárnyú szó* című, Szabó Lőrinc verseiből összeállított produkciójukat. Őket követte az Új Muravidék Citeraegyüttes, valamint a vajdasági Skandalum zenekar műsora. Šetar Lucija két éneke zengte be a teret a Fricska Táncegyüttes fergeteges produkciója előtt. Az estet a Hot Club of Lendava koncertjével zárták, amelynek jó néhány zenész tagja pont az egyik Kultiválon ismerkedett meg és barátkozott össze. Szombaton két részre vált a csapat, az egyik fele készült a bográcsfőzésre, a másik fele pedig felfedezőútra ment, ahol meglátogatták a bántornyai templomot, amelyben Szt. Lászlóról szóló freskók láthatók, ellátogattak a dobronaki orchideafarmra, valamint kimentek a bakonaki tóhoz az energiapontokra feltöltődni.

Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal. A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal, melynek tagja Intézetünk is, 2022-ben több alkalommal ülésezett. 2022. 03. 03-án Lakiteleken, a Nemzeti Művelődési Intézet székházában, *A közösségi művelődés korszaka – 10 éves a Nemzeti Művelődési Intézet*, a Nemzeti Művelődési Intézet XV. stratégiai konferenciája keretén belül, ahol szó volt többek között az NMI A Szakkör programjáról, a Közösségépítő kultúránk projektről, az NMI által kínált képzésekről, a JógyakorlatON felületről, a Petőfi 200 projektről, a 2022-es Kultiválról és az Összetartozunk táborról, valamint az Öt határon át vetélkedőről.

Emellett több alkalommal volt online meetingje a KKK-nak, ahol többek között szó volt az Öt határon át vetélkedőről, a 2023-as Kultivál megszervezésének problémáiról is, valamint arról, hogy a KKK szeretne protokoll-látogatást tenni Magyarország Kulturális és Innovációs Minisztériumában, a Magyarországgal való szorosabb szakmai együttműködés kialakításának reményében.

Öt határon át vetélkedő. A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal alapítói (Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet, Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet Lendva és az NMI Művelődési Intézet),

valamint a Kárpátaljai Népfőiskola közösen Öt határon át interaktív, honismereti, többfordulós Kárpát-medencei vetélkedőt hirdetett 2022 őszén harmadik alkalommal a külhoni értékek megismertetéséért és őrzéséért, valamint az értéktárak bővítéséért azzal a céllal, hogy közelebb hozza a Kárpát-medencei értékeket a határon túli régiókban és az anyaországban élő nemzedékek számára. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet (VMMI) részéről a program fő koordinátora Virág Kiss Anita, az intézet fejlesztésével megbízott munkatársa, tanár, bekapcsolódott továbbá Fehér Viktor néprajzkutató, a VMMI külső munkatársa, a Vajdasági Magyar Értéktár koordinátora, Resócki Vázsonyi Csilla, Intézetünk munkatársa és Resócki Rolland néprajzkutató. A vetélkedő célcsoportja: külhoni – felvidéki, erdélyi, muravidéki, vajdasági, kárpátaljai – és anyaországi magyar iskolák felső tagozatos – 6., 7. és 8. osztályos – tanulói. A vetélkedőre csapatok jelentkezhettek, amelyek 3 diákból és egy felkészítő pedagógusból állnak. A vetélkedő nulladik fordulója a regisztráció és beugrófeladat volt, mely november 3-ától 20-ig tartott, és amelyre 85 csapat jelentkezett: 30 vajdasági, 19 erdélyi, 17 felvidéki, 12 kárpátaljai, 7 muravidéki. 2022-ben az 1. forduló – 3x15 kérdés megválaszolása – november 21-e és december 5-e között lezajlott, valamint elindult a 2. forduló is december 6-án. A fordulók egységes rendszerben zajlanak a www.karparmedencei-vetelkedo.org honlapon. A honlap fejlesztése, felkészítése a vetélkedőre, a feladatok kidolgozása, a szervezés 2022 augusztusa óta folyamatos. A beérkezett munkákat régióként háromfős zsűri értékeli, a vajdasági zsűri tagjai: Resócki Rolland néprajzkutató, Papp Horváth Csilla könyvtáros és Székely Zsófia közösség-szervező.

Útra, kamasz! és Összetartozunk táborok. 2022-ben is táborozókat és táborvezetőket küldött Intézetünk a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet által szervezett Útra, kamasz! és Összetartozunk táborokba. Az Útra, kamasz! tábor 2022. július 2-a és 9-e között valósult meg Magyarországon a Nyitnikék Erdei Iskolában (Eszteregnye-Obornak, Zala megye). Vajdaságból 8 óbecsei 6-8. osztályos kiskamasz vett részt a táborban, akiket Rókus Zoltán színművész kísért el, s aki annak idején maga is résztvevője, táborlakója volt az Útra, kamasz! nagytentévének, az Összetartozunk tábornak. Az egyhetes táborban csapatépítő, személyiségfejlesztő és drámafoglalkozásokon vehettek részt a fiatalok, de emellett mindenki megismerkedett a bőrszény készítésével, batikolással és portrérajzolással is, kipróbálhatták magukat a számháborúban, sportjátékokban, túrázásban, és még strandolhattak is. Az élményekben gazdag tábor a fiataloknak új ismeretségeket, barátságokat és kapcsolatokat adott. A tábortüznél való szalonnasütés és a kutyák nélküli együttlét biztosította a nyár egyik legemlékezetesebb hetét.

Az Összetartozunk tábor – anyanyelvi és honismereti tábor a középiskolások részére – 2022. július 10-e és 17-e között volt Muravidéken, a Hodosi Ifjúsági Központban. A táborban összesen 14 muravidéki, magyarországi és vajdasági fiatal vett részt. Vajdaságból 4 Zenta és Magyarkanizsa községbeli középiskolás utazott el Grgić Nikolett színművész kísérelével. A tábor témája az idő volt. A foglalkozások, csapatépítő játékok erre épültek. Emellett sportolhattak, megismerték egymás kultúráját, megtapasztalhatták az egymás közötti a hasonlóságokat, különbségeket.

Mindkét tábor esetében az útiköltséget és a kísérő tiszteletdíját a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet állta, valamint az utazásszervezést, kapcsolattartást, táborozók szervezését is a VMMI bonyolította. A táborokban vajdasági és muravidéki fiatalok és csoportvezetők vettek részt. Mindkét tábor nagy erénye azon túl, hogy egyesíti a határon túl élő fiatalokat, hogy minden pillanatát az ott lévők – táborozók és táborlakók – alakítják az igények mentén úgy, hogy közben az előre lefektetett szabályrendszer és struktúra nem sérül. Így lesz vég nélküli élmény a táborozóknak és a táborvezetőknek is.

A Szakkör. A Nemzeti Művelődési Intézet támogatásával, a zentai székhelyű Vajdasági Magyar Művelődési Intézet koordinálásával 2021 végén elindultak az A szakkörök a VMMI koordinációjában

Vajdaság hét településén (Ada, Bácskossuthfalva, Felsőhegy, Kisorosz, Óbecse, Újvidék és Zenta), melyek 16 csoportban valósultak meg. A feladatra a Nemzeti Művelődési Intézet Csongrád-Csanád Megyei Igazgatósága és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet másfél évvel ezelőtt, 2021. november 23-án együttműködési megállapodást kötött 285/21-II/13 iktatószámmal. A mintaprogram célja az volt, hogy feltárjuk az igényeket, kipróbáljuk a szakköri tevékenység működési mechanizmusát, végigcsináljuk a foglalkozásokat, és begyűjtjük a szükséges tapasztalatot, észrevételeket. A szakkör szervezésénél és indulásánál nehezítő tényező volt, hogy nem tudtuk, Vajdaságban párhuzamosan két szervezetet vont be az NMI – a VMMI mellett a FERHA Felnőttképzők Regionális Hálózatát –, így nem volt egységes koordináció, ez némi zavarodást okozott a résztvevők körében. A legnagyobb érdeklődés a hímzés iránt nyilvánult meg, a legkevesebben pedig a vesszőfonást választották. A szakköri csomagok vámon való átjutása nem volt zökkenőmentes, 4 csoport jelentkezett mézeskalács-készítésre, ám a vám a VMMI kérésére sem engedte át az élelmiszer-alapanyagú csomagokat, a Nemzeti Művelődési Intézetnek pedig nem állt sajnos módjában a csomagokat megbontani, s csak az eszközöket elküldeni, így ebből a 4 csoportból volt, aki önerőből indította meg a szakkört. A Szakkör csomagok az NMI Csongrád-Csanád Megyei Igazgatósága segítségével jutottak el hozzánk. Az általunk koordinált 16 szakkör 112 személyt mozgató meg 11 szakkör szervező segítségével. A csoportok a regisztráció és a belépés bonyolultságáról számoltak be, s mi, mint koordinátorok nem tudtunk hatékonyan segítségükre lenni ebben, mert nekünk nem volt hozzáférésünk a rendszerhez, az anyagokat és a rendszer belső, szakkörvezetőknek fenntartott részét Intézetünk nem látta. Ennek ellenére a szakkörök nagy sikernek örvendtek, gyorsan híre ment, s mások is érdeklődtek a mintaprogram iránt. Praktikus volt, hogy a csoportok maguk dönthették el, milyen időközönként szeretnék megtartani a szakköröket, és milyen módon szervezik meg a kiállításokat. Így volt, aki heti, kétheti, havi bontásban, de volt olyan is, aki táborszerűen vitte végig a foglalkozásokat. A szakkörök kiállításait is a saját lehetőségeikhez mérten szervezték meg a csoportok. A kezdeti koordinációs problémákat áthidalva úgy döntött a FERHA és a VMMI az NMI-vel közösen, hogy egységesíti a második körre való jelentkezést, s így a FERHA vette át teljes egészében a vajdasági koordinációját a programnak. Míg Intézetünk a Hagyományok Háza vajdasági hálózatával szakmai továbbképzési lehetőségeket biztosít a szakkörvezetők számára, amennyiben erre igény mutatkozik, így lehetőséget teremtve a folyamatos szakmai megújulásnak és a szakmai kapcsolati tőke bővítésének.

A VMMI képviseltette magát a székelyudvarhelyi *A jövő könyvtára* konferencián, melyet augusztus 25-26-án tartottak a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtárban.

A KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTEL HAGYOMÁNYOS ÉS ÚJ FORMÁINAK ÖSZTÖNZÉSE, AZ EMBERI ÉS TÁRSADALMI TŐKE GYARAPÍTÁS

A **Dúrmoló Téli Népzenei Tábor** 2022. január 2–6. között Tóthfaluban tartották. Az oktatásokon minden csoport vajdasági népdalokat tanult. Csoportonként eltérő és előtudástól függően más tájegységek anyagait tanulták a résztvevők. 2022-ben a túljelentkezések miatt tizenegy oktatóval, mintegy hetvenöt gyermekkel foglalkoztunk. A tábor tematikája a nyugat-bácskai Gombos és Szilágyi falvak népdalai voltak.

Legyen közkincs a népdal! Emlékkonferencia Bodor Anikó tiszteletére, Zenta (2022. április 12.). Nyolc előadás, két könyvbemutató, kerekasztal beszélgetések, koszorúzás és ünnepi műsor a Bodor Anikó-díjas népzenei csoportokkal. A közművelődés illetve az oktatás területéről szóló előadások videóanyaga elérhető a következő linken:

<https://www.youtube.com/watch?v=7yYEAFeGuCY&list=PLCGtXassGXqwiokyOsjFqYz5jjsL0srCH>

58. Gyöngyösbokréta és 45. Durindó, 2022. június 11–12., Palics. Aktív részvétel a helyszíni előkészületekben, valamint kapcsolattartás a bejelentkező szólistákkal és csoportokkal a műsorok szerkesztése kapcsán. Az esemény végeztével ősszel szerveztük meg közösen a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel a Durindón elhangzott 121 népzenei produkciók szóbeli véleményezését 6 településen (Palics, Oromhegyes, Padé, Topolya, Újvidék, Versec) az év második felében. Szakmailag kimagasló esemény a Kárpát-medencében a saját hagyomány bemutatását illetően.

Népdalkörvezetők képzése 8 alkalommal Zentán. A vajdasági kistájakon végzett gyűjtések anyagait dolgoztuk fel és mutattuk be vajdasági, illetve vajdasági kötődésű népzenepedagógusok (Csizmadia Anna, Szabó Annamária, Kisimre Szerda Anna, Rontó Márta, Flaman István, Fábri Géza, Fábri Ivánovics Tünde, Szabó Kocsis Zsuzsanna) segítségével, 1-1 napon keresztül.

A **sokszínűség virága** – közös koncert Vajdaság népeinek zenekaraival, 2022. augusztus 16., Újvidék. Közös koncert a román, horvát, ruszin és szlovák művelődési intézetek zenészeivel és az azt megelőző próbák, egyeztetések. A koncert a Szerb Nemzeti Színházban lett megtartva népes közönség előtt.

Szent Mihály-napi Táncháztalálkozó és Sokadalom. 2022. szeptember 16–17., Művelődési Ház, Zentai Sportcsarnok és Népkert, Kioszk terem. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Hagyományok Háza Hálózat – Vajdaság mint partnerintézmény szeptember 16–17-én Zentán, a Művelődési Ház színháztermében, valamint a Sportcsarnokban és környékén Szent Mihály-napi Táncháztalálkozót és Sokadalmat tartott. A táncháztalálkozón jelen voltak Vajdaság kiemelkedő népzeneészei és néptáncosai, kézműves mesterei és mesemondói, alkotásaikkal népi iparművészek kiállítások formájában. Koncertet adtak a meghívott zenekarok. Nagy sikerrel népi divatbemutatót tartottunk *Gombosi viseletek újragondolva* címmel. Idén is számos programmal készültünk úgy kicsiknek, mint nagyoknak, valójában mindenkinek, hiszen a tavalyi szlogenünk idén is érvényes volt: te csak gyere! A rendezvényre körülbelüli számításaink szerint 1000-en látogattak el összesen, amelyből 200 fellépő, oktató, kézműves, meghívott gazdagította a programot. A rendezvényt számos szervezési feladat előzte meg: hivatalos ügyek intézése, engedélyek megszerzése az önkormányzattól, a rendőrségtől, a tűzoltóságtól és az egészségháztól. A rendezvény teljes arculatát, láthatósági elemeit (plakátok, óriásplakátok, szórólapok, kitűzők, molinók, programfüzet, facebook-borítókép, bannerek a

nyomtatott sajtóba) ifj. Sebestyén Imre újvidéki tervező grafikus készítette. A rendezvény helyszínének előkészítését már pénteken megkezdjük. Számos dekor elemmel is igyekeztünk barátságosabbá tenni a környezetet: kiállításokkal, babasarokkal, fotókkal, molinókkal, plakátokkal. Tömeges látogatottságú rendezvény lévén a helyszínt 6 biztonsági emberrel, az elsősegély szolgálatot pedig a zentai Vöröskereszt csapata biztosította. Egész napos rendezvény lévén a fellépőknek, oktatóknak, zenészeknek, kézműveseknek és gyermekfoglalkozást tartóknak, vendégeknek egy étkezést biztosítottunk, melyet a szabadkai Bon Appetit étterem sátorában fogyaszthattak el a fellépők. A program 16-án pénteken 19.30-tól a zentai Művelődési Ház színháztermében a Bajkó zenekar koncertjével kezdődött. Koncert után a zentai alkotóházban, tánc házzal folytatódott a mulatság. A nagyszínpad programját 11:30 órakor moldvai vendégváró tánc házzal kezdtük Fábri Géza és csapata vezetésével, a tánc lépéseket Barta Csilla mutatta. Ezt követte a Pendergő tamburazenekar a *Bácskai Duna mente muzsikája* CD bemutatója. A tánc oktatást bukovinai táncokkal folytattuk a Garai néptánc csoport vezetésével, őket a Csörömpölő zenekar kísérte és mesét mondott Kovács Tibor hertelendyfalváról, Éneket oktatott Kemény Mária. Az oktatás jázezági táncokkal és ónekelkel folytatódott a Jázezági hagyományörző egyesület vezetésével, kísérte őket a Fokos zenekar. A a gombosi énekoktatást Csizmadia Anna vezette, a tánc oktatás pedig gombosi táncokkal zárult, melyet az Arany János Művelődési Egyesület hagyományörző néptánc csoportja vezetett, a Csalóka és Csonka Ferenc zenekar kíséretében. 16 órától Hagyományörző népzenei műsor vette kezdetét a Pántlika leánykórus, garai asszonykórus, a Csizmadia család, a Mentés Másként együttes és a Csúszató citerazenekar szereplésével. Ezt követte a Gombosi viseletek újragondolva című népi divatbemutatónk. 17 órától Paár Julcsi *Kerekerdő* mesekoncertjét hallgathatta meg a közönség apraja, nagya. Ezt követte Juhász zenekar gyerektánc háza, amit Szakács Tamás és Szakál Nikolett vezetett, Nagy Abonyi Szabolcs mesemondó közreműködésével. A napi program az esti hagyományörző gálaműsorral zárult, mely este 20 órakor kezdődött. A műsoron felépet a Csizmadia család Kupuszináról, Garai néptánc csoport, a jázezági hagyományörző néptánc csoport, a szegedi hagyományörző szölisták, hertelendyfalvi hagyományörző néptánc csoport és a gombosi hagyományörző néptánc csoport. Számos kézműves várta az alkotni vágyókat 11.30-tól 18 óráig, minden korosztály megtalálta a maga érdeklődési körének való foglalkozást: az Ágas-bogas nemezelő műhelyben Békésapáti T. Zsófia népi játszóház vezető és Szalai Klaudia mesemondó foglalkozásain 11.30–13.00-ig labdát és barátságkarkötőt készíthettek a gyerekek, majd 16 órától barátság karkötőt és gyékénybabát, Lukács-Fodor Valéria nemezkészítő felnőtteknek szóló programmal készült 13.30–15.30-ig csengőt és ujjbábót formázhattak nála. Ifj. Ózsvár Péter fazekas 14–18 óráig várta a fazekasság iránt érdeklődőket, Tóbiás Veronka mézeskalácskészítő 2 egyórás mézeskalácsdíszítő foglalkozást tartott az iskolás korosztály számára, Koós Dezső bőrműves 15–18 óráig a gyermekekkel egyszerűbb bőr tárgyakat készített, a felnőttekkel pedig egy karkötőt, melyben megismerhették a bőrzés alapjait, vagyis a tervezést, szabást, fonást és a varrást is. A Rozetta Kézműves Társaságnál lyukhímzés, gépi hímzés, drukkolás, körmőcskézés, és még sok más várta a látogatókat, Etno Hagyományápoló Kézművesek Köre, azaz a bajsai Szuhankó házaspár bemutatta a gyékényszövést, a gypjúsövést, a kötéلكészítést, Torjai Zita Katalin csuhé és csutkababát készített a legkisebbekkel, majd gyöngyből karkötőt a felnőttekkel, Vas Krisztina a gyertyamártást mutatta meg a népes érdeklődő gyekek csoportnak, izgalams volt topolyai Simon Julianna foglalkozása is, növényi festékeket készített, melyekkel kifeszített vásznat lehetett megmintázni. Idén is volt Hajfonoda Solymosi Alekszandra vezetésével. 13 órától megnyitotta kapuit a „Hallgatlak, ahol a mesék laknak” ahol az érdeklődők kiváló fiatal és felnőtt mesemondóktól hallgathattak meséket egészen 18:00 óráig. Mesélők: Kovács Tibor, Hertelendyfalváról, Toldi István Kupuszináról, Miklós Aranka Tornyosról, Szalai Nikolett és Szalai Violetta Hajdújárásról, Nagy Abonyi Szabolcs Zentáról és a felsőhegyi mesemondó műhely tagjai. A program 21.30-tól kezdődő tánc házzal zárult a Kioszk teremben. A tánc házban dél-alföldi, szatmári, vajdaszentiványi, sárközi, kalotaszegi és magyarpalatkai táncokat

táncolhattak a résztvevők. Muzsikát a fiatalabb zenész generációk szolgáltatták. A Duhaj zenekar, Kamarás Zenekar és a Bodros tamburazenekar.

A **Dúr-moll** fiatal vajdasági népzeneészek találkozója a következő időpontokban valósultak meg: Mohol, november 27.; Pancsova, október 29.; Törökkanizsa, április 23.; Tóthfalu, március 27.; Bácsgyulafalva, június 30.

Mintegy negyven ifjú népzeneész van jelen egy-egy találkozón, amely kora délutáni közös tanulásból, a helyi értékek bemutatásából és közös népzenei műsorból állt. Az alkalmakra a településen vagy a közelében gyűjtött népdalokat dolgoztuk fel, és beszéltünk a vidék népszokásairól is. Együtt tanultak a tamburások és a vonósok, illetve külön csoportban a citerások.

Népzenei mentorálás, segítségnyújtás. Kevi, Martonos, Sándoregyháza, Tornó, Törökkanizsa, Temerin, Zenta, Völgyes, Orom éneklő csoportjainak hangfelvételek, kották küldése formájában 2022-ben.

Színjátész mentorprogram. Intézetünk a VMMSZ-szel közösen minden évben segítséget nyújt az amatőr színjátész csoportoknak úgy a kiválasztott darab színre vitelében, mint a drámaválasztásban, valamint az igényelt drámák felkutatására is lehetőséget biztosít, ezzel megkönnyítve és gördülékenyebbé téve a munkájukat. Oláh Tamás 2022-ben kétszer volt a bácskossuthfalvi Idős Kovács Gyula Általános Iskola színjátészcsoportjainál: március 23-án és április 25-én. Valamint a külai Népkör MMK gyermekszínjátész csoportjának segített szövegkönyvet keresni 2022 februárjában. Intézetünket továbbá a bácskerteszi *Sturcz József* Amatőr Színjátész Csoport kereste fel szövegkönyv ügyében, s adatbázisunkból a rendelkezésükre bocsátottuk Noël Coward *Vidám kísértet* c. drámáját. A mentorprogramba vont szakember tiszteletdíját a VMMI, míg útiköltségét a VMMSZ biztosítja.

Mutogató program. 2022-ben is drámapedagógiai bemutatóórákat láthattak a pedagógusok a saját osztályukban, melyeket Mácsai Mónika drámajátékvezető valósított meg. Idén összesen 8 településen 19 foglalkozást tartott meg. Márciusban Topolyán tartott 3 foglalkozást a 3., 4. és 8. osztályos tanulóknak, Horgoson 2 foglalkozás a két 3. osztálynak, Magyarakanizsán 3 foglalkozást a nyolcadikosoknak, valamint Csókán is 3 foglalkozást az 1. és 2. osztálynak, a 3. és 4. osztálynak, valamint a 8. osztályos tanulóknak. Június 6-án további 2 foglalkozást tartott meg Kisoroszon az általános iskolában, egyet a felső tagozatos gyerekeknek, és egyet a felsősöknek. Október és november folyamán pedig a következő településeken járt: október 28-án Királyhalmon az általános iskolában a 4. és 2. osztályban, november 8-án és 17-én Magyarakanizsán az óvodában, november 21-én Adán az általános iskolában a 8. osztályban és Törökfaluban az általános iskola 8. osztályában.

Vajdasági Magyar Amatőr Színjátészek Találkozója (VMASZT). A Vajdasági Magyar Amatőr Színjátészek XXVI. Találkozóját 2022. április 21-e és 30-a között rendeztük meg a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesülettel és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel együttműködve. A megnyitó napján a temerini színjátszás pillanatairól nyílt alkalmi kiállítás, ahol ünnepi beszédet Oláh Tamás dramaturg, teatrológus, költő mondott. A 26. alkalommal megrendezett seregszemlén a következő társulatok vettek részt, mérettették meg magukat: a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppa, a szabadkai Fabula Rasa Színjátészó Grund, az újvidéki Színes Szilánkok Diákszínpad, a Zentai Magyar Kamaraszínház Diákszínjátészo, a Palicsi Színjátészó Grund, a nagyikindai Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulata, a topolyai Mara Amatőr Színház, a Muzslai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület színjátészó csoportja, a tóbai Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátészó csoportja, és a kupuszi Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József színjátészó csoportja. 10 település 10 csoportjának 10 előadását

tekinthette meg tehát a közönség. Különböző stílusú előadásokat láthatott a nagyérdemű: operett, vígjáték, szomorú komédia, népi tragikomédia, dráma. Az előadások után minden társulat szakmai véleményt kérhetett a művészeti szakbizottság/zsűri tagjaitól, amelyet idén **Brestyánszki Boros Rozália**, a Szabadkai Népszínház Magyar Társulatának dramaturgja, drámaíró, **Táborosi Margaréta** rendező, koreográfus az Újvidéki Művészeti Akadémia tanára, és **Balázs Áron** színművész, az Újvidéki Művészeti Akadémia tanársegédje alkotott. A közönség, az érdeklődők számára is nyitott beszélgetésekről, véleményezésről hangfelvétel is készült, amelynek szerkesztett változata az azt követő napon megjelenő *Súgó* című közlönyben volt olvasható. A véleményezés után a fellépő társulatok a házigazda képviselőivel vacsorát fogyaszthattak el. A Találkozó *Súgó* nevű napi közlönye 2008-tól jelenik meg, mely a rendezvény ideje alatt minden nap elhagyja a nyomtatógépet. Szerkesztő: Virág Kiss Anita. A szerkesztőség munkatársa: Fábíán Mónika, Nagy Karina, Szerda Zsófia, Tóth Dianna, Ádám Csilla, Sutus Áron. Dizájn, arculatterv, tördelés: Pál Anikó. A kiadvány digitális változata naponta megjelent a www.vmmi.org honlapon is, így kiadványonként Vajdaság- és Kárpát-medence szerte további 500 olvasóhoz jutott el.

A gálaműsor keretében kerültek kiosztásra a díjak, amely után a díjazottak és a meghívott vendégek egy profi színházi előadást tekinthettek meg a Magyar Nemzeti Tanács tájolósi programjának támogatása révén. A Szabadkai Népszínház Magyar Társulatának vendégszereplésében a *Klamm háborúja* című monodramát tekinthette meg az ünneplő közönség László Sándor előadásában. Az est, ahogy a megnyitó nap estéje is egy ünnepi vacsorával zárult

A Találkozóknak két előadás-, pontosabban fődíja van: a Pataki László-díj a Találkozó legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadásáért és a Bambach Róbert-díj a legjobb alternatív/új formákat kereső előadásért. Természetesen a szereplői díjak, a szép beszédért járó díjak, a közösségteremtő tevékenységért odaítélhető díj és különböző különdíjak is kiosztásra kerültek. A Találkozó hivatalos díjait – képzőművészeti alkotásokat – **Varga Valentin**, temerini származású képzőművész készítette. A két fődíjat a topolyai és a palicsi társulatnak ítélte oda a művészeti szakbizottság.

Gyermekszínház Műhelytalálkozó. A XIV. Bácsfeketehelyi Gyermekszínház Műhelytalálkozót 2022. május 7–8-án, szombaton és vasárnap szervezte meg a Vajdasági Magyar Drámapedagógia Társaság. Társzervezők a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség voltak. A házigazda egyesület ezúttal is a Bácsfeketehelyi Magyar Művelődési és Helytörténeti Egyesület volt. Tizenkilenc csoport mutatkozott be idén a Műhelytalálkozón. A vajdasági csapatok Bácsfeketehely, Bácsgyulafalva, Bácskertes, Bácskossuthfalva, Gunaras, Kúla, Ludas, Nagykikinda, Szenttamás, Topolya, Törökfalva, Palics, Újvidék és Zentagunaras színeiben játszottak, a határon túli régiókat pedig Dunaszerdahely (Szlovákia) és Eszék (Horvátország) képviselték. A csoportok bemutatták előadásaikat, végignézték a társaikat, és közös játékokon vettek részt, amelyeket Csenky Nikolettánál, Ricz Ármán, Nagy Karina és Povázszánszki-Körműves Noémi színművészek, Mácsai Mónika, Bori-Fekete Ágnes és Hajvert Ákos drámatanárok vezettek. A felkészítő pedagógusok, rendezők pedig ezalatt részletes szakmai értékelést kaptak a zsűritől, amelynek tagjai idén Mezei Kinga Jászai-díjas színművész, rendező, illetve Patonay Anita és Bori Viktor, a budapesti Káva Kulturális Műhely színész-drámatanárai voltak. A rendezvény a magyarországi Országos Weöres Sándor Gyermekszínház Találkozóhoz kapcsolódik, ennek megfelelően részesültek a bemutatott előadások minősítésekben, illetve választotta ki a szakmai bizottság a Topolyai Művelődési Ház Mosolycsaló Gyermekcsoportját (az előadás címe: *Pippi*, rendezte: Mészáros Gábor, csoportvezető: Crnkovity Edit) és a Palicsi Színház Grundot (az előadás címe: *A kis herceg*, rendezte: Kalmár Zsuzsa, csoportvezető: Arnold Ildikó és Kalmár Zsuzsa), akik továbbjutottak az országos gálára Debrecenbe.

Add-vent. Az Add-vent online adventi naptárt a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel közösen valósítjuk meg. Célja, hogy megerősítsük a társulat tagjait, csoportvezetőit abban, hogy még ebben a megpróbáltatásokkal teli időszakban is van lehetőség és még inkább igény a kapcsolattartásra, az online felületek kihasználásával a tudás átadására, és emellett igyekszünk általuk kicsit különlegesebbé, színjátszóssabbá varázsolni az adventi időszakot. A 2022-es évben az elmúlt 26 év VMASZT díjnyertes előadásai közül válogattunk a naptárba. A tartalmak az alábbi linken elérhetők: https://youtube.com/playlist?list=PLStzNY3DwUSbebu-bzS0uDpj_q5FfxFYQ

Játék a fiatal közösségekért – kutatás az általános iskola felső tagozatán tanító pedagógusok körében. A vajdasági tanárképzésben minimális szó esik az osztályfőnöki teendőkről, ahogyan a játékos eszköztárral sem ismertetik meg a pedagógusokat. 2022 őszén a vajdasági magyar felső tagozaton társadalomtudományokat oktató pedagógusok körében online kérdőív segítségével vizsgáltuk azt, hogy a tanórákon a pedagógusok mennyire tartják fontosnak a közösségépítő csoportjátékok módszertanát, ismerik-e egyáltalán, illetve a jótékony hatását a játéknak; mernek-e egyáltalán játékot vezetni stb. A kérdőíves felmérés 2022 december utolsó napján zárult, a kiértékelés, és az eredmények publikálása 2023 első felében várható. A felmérés egyrészt kapcsolódik az *Alkalmazott játékok módszertana* c. akkreditáltatott képzésünkhöz.

Szabadságharc c. előadás tájoltatása. 2022 márciusában 6 településre juttattuk el a Szabadságharc c. színházi előadást, mely Arany János és Petőfi Sándor barátságán, kapcsolatán keresztül enged betekintést a néző számára az 1848-49. forradalom és szabadságharc eseményeibe. Az előadást Kálló Béla szabadkai, Jászai Mari-díjas színművész, rendező és Tóth Péter Lóránt versvándor adták elő. A szöveget Brestyánszki Boros Rozália, a szabadkai Népszínház dramaturgja írta. Március 13-án Kishegyesen és Bácsfeketehegyen, 14-én Újvidéken az Európa Kollégiumban és az Újvidéki Színházban, 15-én a zombori Kaszinóban, 19-én pedig Horgoson és Topolyán láthatta a közönség. A VMMI a szervezésben és a tiszteletdíjak egy kis részében segítette az alkotókat.

FELNŐTTKÉPZÉS

Csoportvezetői képzés. 2018-ban a VMMI és a VMMSZ 4 helyszínen csoportvezetői képzéseket tartott a vajdasági magyar művelődési egyesületek és szakcsoportjai vezetőinek. A program folytatása felmerült 2022-ben, ehhez Virág Kiss Anita, a VMMI munkatársa és Fábián Mónika, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség munkatársa igényfelmérést készített online kérdőív formájában. A kérdőívben azt vizsgáltuk, milyen tematikákra és milyen képzési formára (workshop, egy- vagy többnapos, esetleg többalkalmas képzés, konferencia stb.) jönnének el szívesen az egyesületek képviselői. A válaszok mentén elkezdtük a képzési terv kidolgozását az év végén.

Alkalmazott játékok módszertana – akkreditált pedagógusképzés. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2022-ben akkreditáltatta a Pedagógiai Intézetben pedagógusok számára az 5 modulból álló (5x2 képzési nap és modulonként további 2 óra házi feladat) *Alkalmazott játékok módszertana* c. képzést, melyet Komáromi Sándor drámapedagógus, mentálhigiénés szakember, Mácsai Mónika drámapedagógus és Oláh Tamás teatrológus tart további közreműködőkkel együtt. A konfliktusok nélküli generációs hídépítés nagyfokú rugalmasságot és szemléletváltást igényel, ami nélkül a korai pályaelhagyás, vagy az idő előtti kiégés (burn-out szindróma) veszélyezteti a pedagógus pályán lévőket. Az alkalmazott színház és dráma eszközei a cselekvésen (részvételen) alapuló formának, a személyiségközpontú szemléletnek, a játékosítás (gamifikáció) lehetőségeiből fakadó élményszerűségnek, valamint a magas fokú intra- és interperszonalitásnak köszönhetően megoldást jelenthetnek, ráadásul ezek az eszközök mára jól kidolgozott módszertanná fejlődtek. A képzést pedagógusoknak, gyerekekkel foglalkozó szakembereknek, szociális munkásoknak, valamint játékokat és nevelési/fejlesztési technikákat tanulni vágyó tudatos szülőknek ajánljuk 2023-ban is. A program akkreditációja 2025-ig tart. A képzés koordinátora a VMMI részéről Virág Kiss Anita.

Vajdasági Magyar Amatőr és Diákszínjátszók Tizennegyedik Tábora – MAdT 2022. A 14. MAdT 46 fővel valósult meg 2022. július 1-je és 8-a között. A hétnapos munka a Bolyai Tehetséggondozó Gimnáziumban és Kollégiumban folyt. A táborot Fábián Mónika a VMMSZ szakmunkatársa (Szabadka) és Virág Kiss Anita, a VMMI szakmunkatársa (Zenta) koordinálta. A táborban 35 résztvevő volt, 5 oktató, 4 délutáni foglalkozásvezető, valamint 2 koordinátor/szervező, összesen 46 fő. A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet folyamatosan figyelemmel kísérte a műkedvelő csoportok munkáját, illetve az évente megrendezett színjátszó találkozón helyzetfelmérést végez. Az intenzív képzés az így körvonalazott problémák feloldásának állomása. Emellett a tábor hozzájárul a fiatal korosztály közművelődési aktivizálásához és az utánpótlás neveléséhez, az ifjúság érdeklődését felkeltjük és fenntartjuk, valamint ilyen módon a digitális generáció figyelmét ismételten a közösségi élményre irányítjuk.

A színjátszó tábor egy komplex, a műkedvelő színjátszó csoportokra és csoportvezetőkre vonatkozó képzési folyamat része, ahová kezdő és már sok éve színjátszással és rendezéssel foglalkozó fiatalokat vár(t)unk. A képzés négy csoportban folyt. A 14. MAdT tábor csoportvezetői voltak: Mezei Kinga színész, rendező (Zenta), Kalmár Zsuzsa színész (Szabadka), Táborosi Margaréta rendező, koreográfus (Zenta), Góli Kornélia dramaturg (Szabadka), Oláh Tamás teatrológus, dramaturg (Magyarokiszája). A műhelymunkák (kiscsoportos foglalkozások és közös tréningek) minden nap reggel 9.30-tól este 22 óráig tartottak. A nap fő részében a saját csoportvezetőkkel dolgoztak a résztvevők. Emellett élmény- és drámapedagógiai jellegű tematikus óráik is voltak, a tréningeket Balassa Emese élménypedagógiai tréner és két animátora, valamint Mácsai Mónika drámapedagógus, mentálhigiénés szakember tartották. A résztvevők továbbá Kavillón megtekinthették a Tanyaszínház készülő előadásának – *Molière–Parti Nagy Lajos Scapin furfangjai* – próbáját, illetve közösségépítés

céljából esténként egy órában közös tréningen vagy programon is részt vettek: egy-egy csoportvezető, különböző tematikájú foglalkozást tartott, így minden résztvevő találkozhatott a többi műhely vezetőjével, munkamódszerével. Az utolsó előtti napon nyílt órákat nézhettünk meg, melyek alkalmával a színészcsoportoktól rövid előadásokat láthattunk, a rendezői csoport tagjai rövid jelenetekkel, különböző műfajú alkotások feldolgozásával készültek, míg a dramaturgia csoport a látottak átbeszélésébe bevonta a tábor többi résztvevőjét is.

TUDOMÁNYOSSÁG

Salvage – Több mint érték – Bácska kulturális örökségének újrahasznosítása, HUSRB/1903/33/0103. 2022-ben zártuk le a Salvage nevű IPA projektumot a hozzá kapcsolódó kiterjedt kutatással és a SALVAGE REcycling kézműves pályázattal.

A kutatásban az Intézet 20 kutatópontot fedett le a történelmi Bács-Bodrog megye területén (további 20 kutatópontot projektpartnerünk, a szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar végzett kutatást).

A kutatásba helyi amatőr gyűjtőket is bevontak, akik az előzetesen összeállított kérdőív alapján vettek fel interjúkat. Az Intézetünk által koordinált kutatásban összesen 60 adatközlő működött közre, akik az 1930-as és az 1960-as évek között születtek. Az adatközlők közt nagyobb számban találhatók mezőgazdasággal foglalkozók, kisebb részben iparosok és értelmiségi foglalkozásúak (pl. pedagógusok), de a legtöbb interjúalanyról elmondható, hogy felmenői mezőgazdasággal foglalkozók, esetleg kisiparosok voltak. A kutatás eredményeképp megközelítőleg 90 órányi hanganyag került rögzítésre és 700 oldalnyi interjúszöveg lett legépelve.

A SALVAGE REcycling kézműves pályázat nem várt népszerűségnek örvendett: 94 alkotó jelentkezett. A pályázat célja, hogy olyan igényes kézműves termékek megalkotását ösztönözze, amelyek összhangban vannak a projekt törekvéseivel: hogy tárgyi és szellemi kulturális örökségünk segítségével egy fenntarthatóbb életmódot alakítsunk ki. A pályázatra olyan alkotásokat vártunk, melyek a fogyasztói kultúra helyett a hagyományos értékszemléletet képviselik: minőséges termékek használata, melyek képesek a használójukat éveken át, sőt, esetleg több generáción át is kiszolgálni.

A pályázati kiírás a kézművesség számos területére kiterjedt, ennek megfelelően rendkívül változatos alkotások érkeztek mind a hagyományos, mind a modern kézműves szakágakat felölelve. A pályaműveket zsűri értékelte, melynek tagjai: Mezei Erzsébet képzőművész, keramikus; Mészáros K. Ágnes kézműves vállalkozó, keramikus; Kovács Nádi Karolina, a Hagyományok Háza Vajdasági Hálózata kézműves programokért felelős munkatársa.

A három legjobb alkotó pénzdíjazásban részesült (első helyezés: Koós Dezső bőrműves; második helyezés: Szabó Magda csuhéfonó; harmadik hely: Szuhankó Ruzsena szövő), valamint több különdíj is kiosztásra került. A pályaművekből kiállítást készítettünk Intézetünk oszlopcsarnokában, melyet a közönség 2022. április 27-től tekinthetett meg. A kiállítást dr. Raffai Judit néprajzkutató nyitotta meg.

A projektum történéseiről, a pályázat tudnivalóiról önálló Facebook-oldalon adtunk hírt. Egyéb, a témához kötődő, ismeretterjesztő tartalmakkal is színesítettük ezt a felületet, elsősorban a terepkutatás eredményeiből választott szemelvényekkel.

KIADÓI TEVÉKENYSÉG

Lélek vagyok... Radnóti Miklós nyomában munkacímű CD, és a hozzá tartozó útleírás kiadása. Tóth Péter Lóránt versvándor 2019. augusztus 31-én indult el Bortól Abdáig, hogy végigjárja Radnóti Miklós erőltetett menetét. A Pannon RTV munkatársai végig kísérték őt egészen a végállomásig. Az útról, valamint az út közbeni előadásokból a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet CD-t és hozzá tartozó útleírást jelentet meg 2023-ban, melynek munkálatai elkezdődtek 2022-ben. A CD Köszegi Ábel *Töredék* c. szövegének részleteit, valamint Radnóti Miklós verseit tartalmazza. A hanganyagot Hajvert Ákos rendezte. Zsoldos Ervin és Baráth Hajnal Anna zenei közreműködők. A CD hanganyaga 2022 decemberében elkészült, a hozzá tartozó tiszteletdíjakat a VMMI kifizette. A szöveg várhatóan 2023 első félévében készül el, ezt követően lesz kiadható a teljes anyag.

A VMMI kiadásában 2022-ben megjelent művek:

Erős Mária: *Székely varrottas mintakincsörökség*;

Reisinger János: *Ki nekünk PETŐFI SÁNDOR?*;

Beszédes Valéria: *Hol nem volt... Írások a vajdasági népmesékről, népmondákról*;

Juhász Gyula (szerk.): *Klári néni újra énekel II.*;

Raffay Endre (szerk.): *Művészet és műemlékvédelem 2011–2022*;

Mák Ferenc (szerk.): *Mi most a múltunkat építjük*;

Molnár Tibor (szerk.): *Mire a falevelek lehullanak... Bajsa a nagy háborúban (1914–1918)*;

Baráth László: *Eltévedt lövedékek*;

Adamovity Erzsébet: *Földdel fedett szavak*.

EGYÉB FEJLESZTÉSEK: A VMMI ÚJ HONLAPJA

A VMMI honlapjának fejlesztése. A VMMI új weboldala 2022-ben készült el, és vált nyilvánossá. A tartalomfeltöltés folyamatos, feltöltöttük az Intézet szakmai anyagait, célunk, hogy munkánk a weboldal által is átláthatóbb, elérhetőbb és érthetőbb legyen: pontosan milyen szolgáltatásokat tudunk biztosítani, képzéseink, projektjeink leírásai, ajánlói is elkészültek, ahogyan a regisztrációs ívek az egyes programokhoz, felkerültek az intézet kiadványai, ismertető a munkáról és az itt dolgozó kollégákról. A honlapra magyar nyelven feltöltött szövegek egy részének fordítása elkészült szerb és angol nyelven, ám az oldal szerb és angol nyelvű felületének fejlesztése még várat magára. Célunk egy minél felhasználóbarátabb információs oldal létrehozása. Helyet kapott a médiafigyelő, vagyis a szerb nyelven megjelent hírek, illetve a Kárpát-medencei lapozó is. A kutatási területek és az intézet adatbázisai is elérhetőek (a Mártírium-adatbázis, a Vajdasági Magyar Értéktár adatbázisa, az IPA-projektek stb.) az oldalon.

Újraindult a (jelenleg pénzhány miatt szünetelő) *Hónap könyve* könyvismertető-sorozat 2022-ben. Könyvismertetőt írt a VMMI felkérésére: Fehér Miklós, Berényi Emőke, Bakos Réka, Kocsis Árpád, Kozma Rita, Lennert Tímea, Sándor Zoltán, Smith Edit. A könyvismertetőket a vmmi.org oldalon jelentek meg.

EGYÉB FEJLESZTÉSEK: A VMMI ÚJ HONLAPJA

A VMMI honlapjának fejlesztése. A VMMI új weboldala 2022-ben készült el, és vált nyilvánossá. A tartalomfeltöltés folyamatos, feltöltöttük az Intézet szakmai anyagait, célunk, hogy munkánk a weboldal által is átláthatóbb, elérhetőbb és érthetőbb legyen: pontosan milyen szolgáltatásokat tudunk biztosítani, képzéseink, projektjeink leírásai, ajánlói is elkészültek, ahogyan a regisztrációs ívek az egyes programokhoz, felkerültek az intézet kiadványai, ismertető a munkáról és az itt dolgozó kollégákról. A honlapra magyar nyelven feltöltött szövegek egy részének fordítása elkészült szerb és angol nyelven, ám az oldal szerb és angol nyelvű felületének fejlesztése még várat magára. Célunk egy minél felhasználóbarátabb információs oldal létrehozása. Helyet kapott a médiafigyelő, vagyis a szerb nyelven megjelent hírek, illetve a Kárpát-medencei lapozó is. A kutatási területek és az intézet adatbázisai is elérhetőek (a Mártírium-adatbázis, a Vajdasági Magyar Értéktár adatbázisa, az IPA-projektek stb.) az oldalon.

Újraindult a (jelenleg pénzhány miatt szünetelő) *Hónap könyve* könyvismertető-sorozat 2022-ben. Könyvismertetőt írt a VMMI felkérésére: Fehér Miklós, Berényi Emőke, Bakos Réka, Kocsis Árpád, Kozma Rita, Lennert Tímea, Sándor Zoltán, Smith Edit. A könyvismertetőket a vmmi.org oldalon jelentek meg.

TRÉNINGEK, KÉPZÉSEK, SZAKMAI TALÁLKOZÓK, SZEMLÉK

Művészet és műemlékvédelem X., 2022. július 25. – augusztus 3. 2022-ben 10. alkalommal került megrendezésre a Művészet és műemlékvédelem művésztelep. A tábor művészeti vezetője dr. habil. Raffay Endre PhD művészettörténész, a mestertanárai Soltis Miklós és Lipkovics Péter képzőművészek voltak.

A műtermi alkotómunka ezúttal is számos egyéb programmal egészült ki. A résztvevők ellátogattak Csókára, a Marczibányi–Léderer-kastélyba, ahol Rönkös Ildikó és Karasszon Dénes, a Magyar Állami Operaház csellóművészeinek közreműködésével műemlékkoncertet tartottunk. Az óbecsei Weinberger-házban zenével fűszerezett irodalmi szalonra került sor.

A nagyközönséget a helyi műemlékekhez kapcsolódó kvízzátékkal igyekeztünk megszólítani, melynek a művésztelep Facebook-oldala szolgált platformul.

A művésztelepet az *Ajtó* című kiállítás zárta, melynek a zentai Városháza oszlopcsarnoka adott otthont. A kiállítást Danyi Zoltán író nyitotta meg.

A 2022 évi művésztelep résztvevői: Csányi Andris, Lukács Júlia, Molnár Heléna, Kaszás Anikó, Kovács Emese, Kovács Imola Bianka, Lipkovics Péter, Raffay Endre, Török Sarolta, Soltis Miklós (Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar), Lahos Melody, Németh Andrea (Újvidéki Egyetem Művészeti Akadémia), Raffay Anna (Budapest).

A jubileumi alkalom mellett külön öröm és megtiszteltetés, hogy művésztelepünk kapta meg a 2022-es Nagypáti Kukac Péter Képzőművészeti Díjat. A díjazás kapcsán elkészült a művésztelep 10. évét bemutató 180 oldalas katalógus (Raffay Endre szerk.: *Művészet és műemlékvédelem 2011-2022*), amely elemzi a művésztelep eddigi eredményeit, alkotásait, számos színes reprodukciót tartalmaz a művekről, tartalmazza a művésztelephez kapcsolódó dokumentumokat (plakátok, megnyitászövegek stb.), valamint az egykori résztvevők, közreműködők írásait. 2022. szeptember 14-én a díjátadóval egyben megnyílt a művésztelep retrospektív kiállítása a topolyai Művelődési Ház kiállítótermében. A kiállítási anyag válogatásával párhuzamosan megtörtént a művésztelepi alkotások raktárának rendezése, az összes tárolt mű azonosítása, címkézése.

A VMMI szervezésében több könyvbemutatóra is sor került az évben.

Dr. Papp Árpád: *Délszlávok Párizsban – Egy határszakasz megrajzolásának krónikája és dokumentumai* című kötetét június 28-án Temerinben mutattuk be a TAKT Alkotóházban (moderátor: Csorba Béla), június 30-án pedig Óbecsén, a Than Emlékházban (moderátor: Baráth Gábor Gergely). Ugyanennek a könyvnek Szegeden is volt bemutatója, amit habkartontábla-kiállítás kísért (Jovan Cvijić–Közép-Európa–Vajdaság). Ennek az eseménynek a szervezése közösen történt az MTA SZAB Jogtudományi Szb. Politológiai Munkabizottságával, amit Dr. Soós Edit képviselt. A könyvbemutató október 20-án volt az MTA SZAB székház (Szeged, Somogyi u. 7.) Fsz. 3-4 előadótermében (moderátor: Prof. Dr. Sajti Enikő).

Péter László: *Tollrajzkönyv* c. kötetét június 27-én mutattuk be a VMMI oszlopcsarnokában (moderátor: Gruik Ibolya).

Beszámoló a népzeneoktatási hálózat munkájáról. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben 2019-ben elkezdett népzenei oktatás mára hálózattá alakult, a hálózatot a Tisza menti települések alkotják jelenleg. Hét település művelődési egyesületében 123 tanuló és 10 oktató vesz részt heti egy alkalommal egyéni és csoportos oktatásban. Az egyéni foglalkozások időtartama 30 perc, míg a csoportos foglalkozások időtartama 45, illetve 60 perc. Az oktatott tananyag a magyarországi népzeneoktatásban is használatos módszertani kiadványok mellett a vajdasági népdalanyagra támaszkodik.

Január 17-én, a téli szünet végével elkezdődtek az oktatások a már megszokott órarendek/beosztások szerint heti egy-egy alkalommal minden csoportban. Február 19-én első ízben tartottuk meg a hálózat tanulóinak vizsgakoncertjét, a zentai színházteremben. A vizsgakoncert délelőtt és délután zajlott, 28 produkciót értékelték a zsűritagok, akik a hálózatban oktató tanárok voltak, szám szerint 8-an. Azok a tanárok, akik nem tudtak jelen lenni, a vizsgáról készült videófelvétel alapján értékelték a műsorszámokat.

Április 9-én több település tanulói részt vettek a "Szólj síp, szólj" népzenei vetélkedőn, ahol dobogós eredményeket értek el.

Május 14-én a Szenttamáson megrendezett 27. Arany citera vetélkedőn is dobogós helyezéseket értek el a versenyen résztvevő diákjaink.

Május 28-án a hálózatban citerán tanuló gyerekek a "Citera pendüljön, ének zendüljön" nevet viselő népzenei vetélkedőről arany, ezüst és bronz minősítéssel térhettek haza. Ezen vetélkedőn oktatóink zsűritagként is részt vettek.

Június 24-én, az iskolaév végével egyidőben befejeződtek az oktatások. Az egyesületekben ezen idő környékén zajlottak az évváró műsorok, ahol a diákjaink is felléptek, megmutatva, hogy az adott tanévben mit tanultak. A hálózatban tanuló diákok, a nyár folyamán több táborban is részt vettek, hogy minél több tapasztalatot szerezzenek a tanult hangszer ismeretéről, zenei lehetőségeiről.

Szeptember 5-e után ismét elkezdődött az oktatás, egy kis változással, ugyanis a felsőhegyi citera és furulya csoport tagjait átirányítottuk a zentai csoportokba. Ezzel ezen a településen megszüntettük az oktatást. A 2022/2023-as tanév kezdetén új településen, Tizzaszentmiklóson indult furulyacsoport. Az oktatóink is cserélődtek a tanév kezdetén.

2022 decemberében az egyesületekben megtartott karácsonyi műsorokon a hálózat tagjai is részt vettek.

Települések egyesületeire lebontott adatok 2022-ben:

Zenta: tanulók száma: 35; oktatók száma: 6; hangszer: citera, furulya, hegedű, brácsa, nagybögő; költségvetés: 772.531,00

Csóka: tanulók száma: 7; oktatók száma: 2; hangszer: citera, hegedű; költségvetés: 111.494,00

Magyarkanizsa: tanulók száma: 27; oktatók száma: 3; hangszer: citera, tambura, hegedű, brácsa, nagybögő; költségvetés: 271.711,00

Tornyos: tanulók száma: 20; oktatók száma: 5; hangszer: citera, furulya, tambura, hegedű, brácsa, nagybögő; költségvetés: 481.461,00

Mohol: tanulók száma: 20; oktatók száma: 2; hangszer: tambura, hegedű; költségvetés: 212.126,00

Ada: tanulók száma: 7; oktatók száma: 1; hangszer: tambura; költségvetés: 74.587,00

Felsőhegy (júniusig): tanulók száma: 3; oktatók száma: 1; hangszer: citera, furulya;
kölségvetés: 103.979,00

Tiszaszentmiklós (szeptembertől): tanulók száma: 7; oktatók száma: 1; hangszer: furulya;
kölségvetés: 36.668

Oktatók: Bolyos Miklós – tambura, Flaman István – citera, Hézső Zsolt – citera, Juhász Gyula - brácsa, nagybőgő, Keszég Ákos - hegedű, brácsa, nagybőgő, Kurunci Andor – hegedű, Mihók Attila – citera, Polyák Dániel – hegedű, Recskó Szabolcs – furulya, Sterbik László – hegedű.

A HÁLÓZATOSODÁS, MINT A KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS ÉS MEGTARTÁS ESZKÖZE. SZAKMAI FEJLESZTÉS A NÉPHAGYOMÁNNYAL FOGLALKOZÓ KÖZÖSSÉGEK KÖRÉBEN

1. Vajdasági Magyar Értéktár

A Vajdasági Magyar Értéktár munkája elengedhetetlen a lokális identitás kialakításához, és annak megerősítéséhez. Nem utolsósorban pedig a vajdasági-, valamint az egyetemes magyarság megmaradásához. Ennek kapcsán az idei évben több energiát és figyelmet fektettünk kiadványok megjelenésébe, melyekkel ezeket igyekeztünk megerősíteni.

A „Másnak térkép e táj” program keretében valósult meg a 2022-es év folyamán első ízben az általános iskolák felsős osztályai számára kidolgozott foglalkoztatófüzet, mely a *Merítő* sorozatcímet kapta. A kiadvány mintaként szolgálhat más települések számára, amely meghatározott tematikájú irodalmi-, helytörténeti-, és néprajzi ismeretekre alapoz – ezáltal törekszik a kiemelt ünnepek, események, személyek, intézmények, szokások, babonák stb. továbbadására, megismertetésére, és azok megőrzésére a következő nemzedékek számára.

Így gondozd a kincseidet címmel készült el az idei év folyamán az a módszertani kézikönyv – a települési értékek társadalmiasítására –, amely a megjelenését követően fontos segédanyag és példanyomtatvány lehet a helybéli Értéktárak számára a következő években. A kiadvány Resócki Vázsonyi Csilla, Fehér Viktor és Resócki Rolland munkája. Megjelenését és bemutatóját hasonlóan a *Merítő* foglalkoztatófüzethez január végére tervezzük.

A „Salvage – Több mint érték” határon átvágó kutatási projekt kapcsán fontos hangsúlyozni, hogy a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet munkatársai – a tavalyi évhez hasonlóan – idén is kiemelt szerepet tölthettek be a terepmunkák folyamatában, illetve azok megvalósításában, a kutatás keretein belül más kutatók és gyűjtők bekapcsolásában, valamint nem utolsósorban ezen személyek szakmai irányításában, mely munkák a kutatások mélyrehatóbb vizsgálatát eredményezték és ezáltal meghatározott eredményekkel szolgáltak a további feldolgozásokhoz. A projekt lezárása 2022 tavaszán egy zárókonferencia keretében történt. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet programban vállalt kötelezettségeit és feladatait kellően elvégezte.

A nagyobb projektek mellett számos alkalommal népszerűsítettük és mutattuk be a Vajdasági Magyar Értéktárat mind Vajdaságban, mind pedig Magyarországon területén.

Beszámoló az értéktár 2022. évi tevékenységéről. A VMMI Vajdasági Magyar Értéktárral foglalkozó munkatársainak feladatai az értéktár gyűjteményének (ertektar.rs) gondozását, új értéktárak létrejöttének-, munkájának és az új felterjesztések serkentését, továbbá az utóbbi tevékenységhez kapcsolódó – saját és társszervezésben megvalósult – rendezvényszervezéseket, illetve mindezek internetes platformon (ertektar.rs és az értéktár Facebook-oldala) és a médiában történő népszerűsítését foglalta magában a 2022-es évben.

Hungarikum-pályázat. 2022-ben intenzíven folyt az előző évben elindított, 2021-es Hungarikum pályázat megvalósítása: a vajdasági néprajzi ismereteket tartalmazó foglalkoztató füzet (közreműködött dr. Raffai Judit szerkesztőként és Kanyó Ervin illusztrátorként, műszaki szerkesztőként), valamint a jó gyakorlatokat bemutató módszertani könyv összeállítása. A 2022-es Hungarikum pályázat segítségével elindíthattuk az Öt határon át vetélkedő újabb körét

együttműködésben a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagintézményeivel. A Hungarikum pályázatok beadásában segítettük a helyi értéktárbizottságokat. A 2022-es év januárjában jelent meg a Hungarikum-pályázat, mely kapcsán a következő feladatok merültek fel: népszerűsítés, kapcsolattartás a pályázókkal, pályázatírás, személyes és online konzultációk a benyújtó egyesületekkel, illetve a VMMI pályázatának benyújtása.

Csókán, Zentán, Törökfalun és Törökkanizsán személyes konzultáció és többszöri online egyeztetés folyt a települési értéktárak képviselőivel a pályázati anyag előkészítésével kapcsolatban. Ugyancsak egyeztetések folytak az E-regió civil szervezetekkel, kiknek vezetőit külön kértünk fel egy Vajdaság kincsei mobiltelefonos applikáció létrehozására. Sajnálatos módon azonban Csóka, Zenta, Törökfalu és az E-regió sikertelenül pályázott. A VMMI célzottan a Kárpát-medencei vetélkedő (Öt határon át-vetélkedő) lebonyolítására nyújtott be projektet sikeresen együttműködve a Kárpát-medencei Kulturális Kerekasztal szervezeteivel.

Az előző évben nyert pályázatok közül Csantavér Települési Értéktára és a Cinema Filmműhely igényelt szakmai támogatást tőlünk, s mindkét pályázat lebonyolításának lezárására az év első hónapjaiban került sor. Csantavéren archív fotók gyűjtésébe, digitalizálásba és kiállítás keretében történő bemutatására vállalkoztak, továbbá elkészítették a település kincseinek javaslatát, illetve filmet forgattak az értékek népszerűsítésére. A projektzáró rendezvényükre márciusban került sor az értéktár munkatársának részvételével. A Cinema Filmműhely három dokumentumfilm elkészítését vállalta az Aracsi templomromra, a Bácsi lovagvárra és a Szerémi borvidékre fókuszálva Fejős Csilla rendezésében és szervezésében. E projektben szakmai tanácsadói szerepet vállaltunk, szakmai anyagokat készítettünk a filmekhez, s szinte a projekt elejétől a végéig folyamatos kommunikáció zajlott a rendezővel.

Ugyancsak az előző évi nyertes pályázatok lebonyolításában vállaltunk feladatokat, elsősorban a Törökkanizsaért Egyesület és a Banaticum egyesület pályázatai keretében. Előbbi a Firigyházán található Ricze Emlékház kiállítótereinek bővítésére, fejlesztésére és új tartalommal való feltöltésére, illetve rendezvényszervezésre igényelt támogatást. Szeptember 2-án zajlott le a Ricze Emlékház udvarán az első Udvarfesztivál, amelyen a Vajdasági Magyar Értéktár vándorkiállítása is bemutatásra került. Szeptember végén került sor ugyanott a Szent Mihály-napi búcsúra, amely a település és a község magyar ajkú lakosságának egyik meghatározó vallási és kulturális rendezvénye, s ez alatt az idő alatt ugyancsak látható volt vándorkiállításunk egy másik perspektívából. A rendezvények szervezésében és szakmai lebonyolításában tevékenyen részt vettünk.

A Banaticum egyesület 2020-ban és 2021-ben pályázott. 2020-ban két kiállítótér kialakítását vállalták, Rábén és Egyházaskéren, illetve értékfeltáró terepmunkát, kerékpártúrát és konferenciát szerveztek, illetve kiadványt készítettek. Ez utóbbi a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Banaticum egyesület közös, 100 oldalas kiadványa lett Kincsek az Aranka mentén címmel. A projektet 2022 nyarán tudták lezárni a két kiállítótér, a rábái Triplex Galéria és Boltmúzeum és az egyházaskéri Egyházaskér kincsei c. kiállítás ünnepélyes átadásával. 2021-es pályázatuk lebonyolítására 2022 szeptembere és decembere között került sor, mely idő alatt kerékpártúrát, helyi termékkóstolót és bemutatót, szakmai konferenciát, értékfeltáró táborát és jó gyakorlat-túrákat szerveztek. Határtalan Arankaköz c. pályázatukban a Romániára, Magyarországra és Szerbiára, Észak-Bánátra szakadt történelmi Arankaköz, néprajzi-történelmi régió, lakóinak és értékeinek megismerése és bemutatása került a fókuszba valamennyi tevékenységük lebonyolítása során. A munka során szakmai segítséget nyújtottak a VMMI munkatársai, a Banaticum egyesület pedig egyenrangú partnerének tekintve az Intézetet mindegyik rendezvényén megjelenítette, szóban és kiállítási anyag formájában.

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2021-es nyertes Hungarikum-pályázatának lebonyolítására is nagyjából 2022-ben került sor, s az utolsó simítások máig zajlanak. Két kiadvány elkészítését, a honlap fejlesztését, többnyelvűsítését és az értéktár népszerűsítését vállaltuk. A VMMI értéktár foglalkoztató füzetének elkészítése dr. Raffai Judit, Resócki Vázsonyi Csilla és Kanyó Ervin tevékenységében készült: *Így gondozd a kincseidet* címet kapta. Tartalmát tekintve, az elmúlt évek vajdasági vonatkozású értéktárhoz is köthető rendezvényeket és tevékenységeket foglalja össze a további tevékenységek és értéktáralapítások serkentésének szándékával.

Kapcsolattartás a vajdasági települési értéktárakkal és egyéb szervezetekkel. Kishegyesen a 2021-es év végén alakult meg Kishegyes Települési Értéktár néven egy önálló civil szervezet, melynek tevékenysége a 2022-es évben kezdett kibontakozni. A megalakulás első lépéseitől fogva szoros szakmai kapcsolatot tartottunk fenn dr. Szőke Annával, az alapítóval. Irányítottuk a kishegyesi értékek összeállításának listáját személyes találkozások és levelezések mentén, s népszerűsítettük tevékenységeiket: egy meghatározó emlékfelújításának munkálatait (lourdes-i Szűz Mária szobor) és kutatási, könyvkiadási tevékenységüket.

Padén, a Takáts Rafael Magyar Kultúrkörrel alakított ki jó kapcsolatot az Intézet értéktára az elmúlt években, melynek eredményeképp létrejött a települési értéktár és felterjesztések is érkeztek. Az idei együttműködés egyik pillére egy konzultáció volt az egyesület kulturális rendezvényei vonatkozásában és az Intézet mindezekhez való kulturális hozzájárulása, melynek eredményeként az augusztusi Takáts Rafael Emléknapi keretében bemutatkozott a Vajdasági Magyar Értéktár vándorkiállítása is.

Előbbi bemutatkozás elérte várt célját, ugyanis ezt követően a tiszaszentmiklósi Piros Tulipán művelődési egyesület vette fel velünk a kapcsolatot értéktár-alapítási szándékkal, illetve később a csókai Művelődési és Oktatási Központ hívta meg az Intézetet, s kérte fel a vándorkiállítás Csókára hozására, melyre 2022 decemberében sor is került Bogdán József Még utoljára című könyvbemutatójának kísérőrendezvényeként. A padéi és csókai vándorkiállítás között pedig az Intézet vándorkiállítása a már említett fűzfői Ricze Emlékház és az egyházaskéri rendezvények kiállítótereit töltötte be.

2022-ben Adán is megjelent a Vajdasági Magyar Értéktár vándorkiállítása a Hungarikum ünnep és konferencia keretében, illetve szerkesztésre, feldolgozásra és közzétételre került a *Napsugaras oromzatok Adán* elnevezést kapott új javaslat, s ma már elérhető az ertektar.rs oldalon az Adai Települési Értéktár részeként.

További javaslatok és felterjesztések kerültek feldolgozásra a 2022-es évben, melyeket személyes konzultációk és szerkesztési, lektorálási munkálatok előztek meg. A Csókai Települési Értéktár Bizottság a Csókai csata c. filmet javasolta értéktárába, Törökfalú pedig a Szent Gellért templomot terjesztette fel. Az Óbecse Járás Tájékoztatói Értéktára az Óbecsei Járású lapot, a hajómalmokat és a hajóátesztő zsilipet javasolta értéktárába. A felsoroltak mindegyike közzétételre került honlapunkon.

Az említettek mellett szoros kapcsolatot ápolunk a Bácsországi Honismereti Folyóirattal is, melyben rendszeresen kerültek közzétételre a legújabb felterjesztések a Kulturális Örökségünk rovatban. A 2022-es évben Egyházaskér értéktárának elemei kerültek a középpontba, s a tavaszi fokhagymáról és a fokhagymatermesztésről szóló javaslat, illetve az észak-bánsági vasútvonal és vasúti közlekedésről szóló összefoglaló került be a folyóiratba, illetve megjelent Pecze Rózsa felterjesztésének is rövidített változata az adai napsugaras oromzatokról.

Magyarországi kapcsolatok, együttműködések, rendezvények. A 2022-es év elején a magyarországi Tájérintő és Tájgazda elnevezésű internetes portálok vették fel a kapcsolatot az értéktár munkatársaival, melynek eredményeként fél éven át kerültek közlésre cikkek és összefoglalók a Vajdasági Magyar Értéktár gyűjteményéből ezzel láthatóvá téve értékeinket a magyarországi olvasók és érdeklődők előtt.

Előbbi szándékkal tovább azonosulva kezdeményeztünk együttműködést a homokháti értékeket gondozó, mórakalmi Kapocs Népfőiskolával és a Kolo Szerb Kulturális Központtal. Ennek mentén került sor tavasszal a Vajdasági Magyar Értéktár bemutatkozására Mórakalmon, melynek keretében egésznapos rendezvényt tartottunk iskolásoknak szóló kézműves és népmesei foglalkozásokkal, illetve minden érdeklőnek szóló táncbázzal, filmvetítéssel, kiállítással. Június 4-én kerékpártúrát szerveztünk a magyarországi partnerekkel, Mórakalomtól a Baráthok kútjáig, melyhez a horgosi határátkelőnél a vajdasági résztvevők is csatlakoztak elsősorban Horgosról és Magyarakanizsáról. Júliusban Észak-Bánát kulturális öröksége került bemutatásra a Kolo Szerb Kulturális Központ dísztermében, kiállítással és a törökkanizsai Tiszagyöngye Művelődési Egyesület fellépésével színesítve a programot.

2022-ben is részt vettünk a Lakiteleki Népfőiskola által szervezett Kárpát-medencei Hungarikum vetélkedőn zsűritagként és a rendezvény népszerűsítőiként, továbbá a 2022-es év újdonságának számít, hogy meghívtak minket a Vas Megyei Önkormányzat konferenciájára. A Kárpát-medencei értéktárak kölcsönös bemutatkozása c. online rendezvényen tartottunk előadást a vajdasági magyar értéktárak alakulásáról.

Ugyancsak a magyarországi kapcsolatokhoz tartozik az Erasmus-programlehetőségek hasznosítása a Vajdasági Magyar Értéktár munkájában. A program magyarországi lakhellyel rendelkező egyetemisták fogadását teszi lehetővé az Intézet számára. A jelentkezők ösztöndíját a küldő intézmény fedezi, így számunkra plusz költségekkel nem járt fogadásuk, munkájuk pedig megkönnyítette és felgyorsította az értéktár tevékenységeit. Két hallgató vett részt az értéktár munkájában az év tavaszán: Tompa-Horváth Iringó néprajz szakos hallgató a felterjesztett szövegek gondozását és feltöltését vállalta magára, Fehér Petra angol szakos hallgató pedig honlapunk angolosítását végezte.

Salvage-pályázat értéktárhoz kötődő tevékenységei. A VMMI célja a pályázat benyújtásával a vajdasági értéktár-mozgalom rendezvényeinek és egyéb tevékenységeinek finanszírozása volt a pályázati kiírás elvárásaihoz igazítva. Együttműködve a projektpartnerrel, az MTTK-val, Vajdaságot átfogó kutatásokat végeztünk a fenntartható tudás feltárására helyezve a hangsúlyt. Ugyanakkor, a terepmunka lehetőséget teremtett a települési értéktárakkal való kapcsolattartásra, interjúalanyaink gyakran az értéktárak képviselői voltak, ezzel is erősítve az együttműködést és azt a hálózatot, amit az értéktár-mozgalom utóbbi hét éve alatt kiépített az Intézet Vajdaságban.

2. Kapocs Könyvtári Csoport

A Kapocs Könyvtári Csoport 1998-ban jött létre tíz vajdasági könyvtár – az adai Szarvas Gábor Könyvtár, a csókaai Közművelődési Központ Népkönyvtára, a Felsőhegyi Olvasókör, a kishegyesi Népkönyvtár, a magyarakanizsai Cnesa Oktatási és Művelődési Intézmény József Attila Könyvtára, a topolyai Népkönyvtár, a szenttamási Népkönyvtár, az újvidéki Magyar Tanszék könyvtára, az Újvidéki Magyar Olvasókör és a zentai Thurzó Lajos Közművelődési Központ Városi Könyvtára – összefogásával. Ahogy a kezdetekben megfogalmazták, a csoport azt a feladatot vállalta fel, *„hogyan ellássa a térségünkben működő magyar könyvtárak együttműködésének szervezését, hogy gondoskodjék a helyi könyvtárügyet építő szolgáltatások és képzések megszervezéséről, illetve egyéb*

könyvtári és közművelődési szolgáltatásról.” A csoport egy olyan információs-módszertani könyvtári központot kívánt létrehozni, amelynek legfontosabb feladata egyrészt a vajdasági magyarság anyanyelvű információellátásának segítése és a közművelődési könyvtárak fejlesztése, másrészt általában a vajdasági magyar kultúra, de különösen az olvasáskultúra fellendítése, a magyar nyelvű könyv hatékonyabb beszerzése és terjesztése, a magyar identitástudat ápolása, a világ kultúrájának és az egyetemes magyar kultúrának a rendszerébe való szerves bekapcsolódás, valamint magyar közösségünk kulturális örökségének a megőrzése. Mindezt összefogással, saját viszonyainkhoz leginkább illő formákban. Koordinátorai Baráth Hajnal Anna, valamint Vázsonyi Csilla.

A hálózat kommunikációjának fenntartása és szerepe. A szakmai információk terjesztése, a könyvtárosok közti kapcsolattartás segítése érdekében a közösségi médiában csoportot hoztak létre, illetve körlevél-rendszert működtetnek, mindkét felületen megosztanak jogyakorlatokat, szakmai információkat, híreket, illetve szakmai tanácsokat tudnak adni a könyvtárszakmai kérdésekre. A levelezőlistának több mint 60 tagja van. Ezt a csatornát használják a képzések, találkozók meghirdetésére, a könyvtári történések megosztására, a különböző problémák megbeszélésére, megoldására.

2022-ben több könyvtári szakmai továbbképzésnek adott otthont a VMMI:

- a) **A webarchiválás mint könyvtári feladat** – akkreditált továbbképzés; 2022. október 10., Zenta; előadók: Bednárík Prokec Zita és Hicsik Dóra; résztvevők: 33 fő
- b) **Mesélj nekem E’meséről; Fröccsműhely és Ször(p)parti** – továbbképzés könyvtárosoknak, a budapesti Könyvtári Intézet képzése; 2022. június 16–17., Zenta; előadó: Komló-Szabó Ágnes biblioterapeuta (Mustármag mesce- és biblioterápiás mikroműhely, Eger); résztvevők: 20 fő
- c) **Qulto-találkozó** – 2022. november 15.; előadók: Pancza János – Monguz Kft., ügyvezető igazgató; Mátyás Melinda – Monguz Kft., közgyűjteményi szakértő

A 2022-es szeptemberi pályázati időszakban a Szerb Nemzeti Könyvtár akkreditációs bizottságának benyújtottuk az *Örökség és örökösök. A 21. századi könyvtár víziója* című képzési tervet, amely a 2023-as évre megkapta az akkreditációt. A képzési program szerzője Pálfi Anita.

3. Hagyományok Háza Hálózat – Vajdaság

Intézetünk stratégiai partnere a budapesti Hagyományok Háza és annak vajdasági hálózata, a **Hagyományok Háza Hálózat – Vajdaság** (HHH – Vajdaság). Szakmai partnerségünk eredményeképpen 2022-ben számos programot szerveztünk, melyekbe minden korosztályt be tudtunk kapcsolni.

A budapesti Hagyományok Háza (HH) a teljes Kárpát-medencében létrehozta a Hagyományok Háza Hálózatot, azzal a céllal, hogy egy Kárpát-medencei szintű hálózat alakítson ki, mely újraegyesíti a népművészettel és néphagyománnyal foglalkozó szakmát. Intézetünk a HHH – Vajdaság partnerintézményeként a vajdasági hálózat munkáját segíti. 2022-ben a HHH – Vajdaság és Intézetünk a következő projekteket valósította meg:

Viseletkészítők továbbképzése – mentorprogram. A viseletkészítők képzését a korábbi években két alkalommal is megszerveztük Vajdaságban, a tanfolyamok során a résztvevők alapvető ismereteket

szerezték a magyar népviseleti ruhadarabokról tájegységek, társadalmi rétegződés, életkor és alkalmak szerint. Megtanulták a legjellemzőbb női és férfi ruhadarabok elkészítésének módját, a különböző varrási technikák megtanulásával együtt, a résztvevők a népi szabás-varrás területén alapos jártasságot szereztek. Mentor programunkkal a végzett viseletkészítőket szólítottuk meg. A Gombos faluban tett gyűjtőmunka pedig új szintre emelte a hallgatók tudását. Az első, januári találkozón a kupuszinai viseletek díszítését dolgozták fel az érdeklődők, alkalmazták mai ruházaton, új rajztechnikát tanultak, megterveztek egy kollekciót, ünnepi ruházatot, ezzel egyúttal megkezdték a felkészülést a békéscsabai Textiles konferencia pályázatára, márciusban ezzel a kollekcióval első díjat nyert a csapatunk Békéscsabán. A második találkozón, februárban szintén a kupuszinai díszítéssel foglalkoztak és terveztek, de ezúttal hétköznapi ruhákat, majd ezekből 2 vajdasági játszóházvezető választhatott magának egy-egyét, amit a viseletkészítőink el is készítenek nekik. 2022. május 23–26-ig a gombosi viseletet dokumentáltuk. A Hagyományok Háza vajdasági hálózatának viseletkészítő csoportja a Jászszágból érkező ruhaipari szakoktatókkal, Tajti Erzsébettel, Donkóné Birkás Tündével és Borbásné Budai Valériával, valamint Cs. Tóth Gabriella néprajzkutatóval, a budapesti Néprajzi Múzeum munkatársával és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szakmunkatársaival karöltve az egykori helyi néptáncos Hajnal Viktor kezdeményezésére érkezett Gombosra. A faluban töltött 4 nap alatt igyekeztünk a fellelhető viseleti darabokról rajzokat, fényképeket és leírást készíteni. A Tűzoltó Otthon adott otthont a rögtönzött fotóstúdióknak és digitalizáló műhelyünknek. A készséges adatközlőink gyakran éjszakába nyúlva meséltek csapatunknak, öltöztettek bennünket, fonták a hajunkat... Több ezer fénykép készül, sokórányi videofelvétel, az anyag rendezése és feldolgozása még folyamatban van.

Konstrukció-Rekonstrukció-Adaptáció. Az év elején, január 20. és 21. között több vajdasági, a közművelődés és a népművészet területén tevékenykedő személlyel részt vettünk a Konstrukció-Rekonstrukció-Adaptáció elnevezésű alkalmazott néprajzi konferencia programján, amelynek köszönhetően új ötletekkel és kapcsolatokkal gazdagodtunk. Vajdaságból jelen volt: Brezovszki Roland és Fábian Mónika a VMMSZ munkatársai, Polyák Dániel népzeneoktatási koordinátor, Vázsonyi Csilla a kézműves programjaink állandó közreműködője, valamint Vas Endre és Juhász Gyula hálózati kollégák és Nagy Abonyi Szabolcs mesemondó kollégánk.

Varázskosár – Bemutatók és interaktív foglalkozások óvodásoknak. A februártól decemberig tartó programmal Vajdaság számos településén jártunk: Magyarittabén, Magyarcsernyén, Szabadkán, Adán, Óbecsén, Zentán, Temerinben. A bemutatók, foglalkozások során vajdasági néptáncoktatók, szakemberek, népzeneészek látogatnak el óvodákba, interaktív foglalkozásokat tartani, ill. óvodások látogatnak el helyi magyar egyesületek épületébe foglalkozásokon részt venni. Ezek a foglalkozások alkalmával előre kidolgozott program szerint havi lebontásban különböző témákat dolgoztunk fel, melyekben helyet kaptak a népi játékok, mondókák, népdalok, kézműves mesterségek, hangszeres foglalkozások, hangszerbemutatók, néptánc mozdulatok. Az interaktív foglalkozások során a gyerekek részt vettek a magyar népi játékok megtanulásában, éneklésében, kézművességben, és ezáltal magukénak érezték a saját kultúrájukat. Emellett tanultak a magyarok szokásairól, történelmükről, és használni is tudják szórakozásként a játékokat, dalokat, elkészített tárgyakat. A foglalkozásokat a FORRÁS Magyar Népművészeti és Kulturális Oktató Központ szakemberei állították össze és tartották meg Cseszák Korcsik Anikó néptáncoktató és óvónő vezetésével, helyi táncosok kíséretével, népzeneészekkel együtt. A *Játsszunk farsangost!* című foglalkozást 10 óvoda csoporthoz jutott el, Magyarcsernyére, Magyarittabére, illetve Zentára így a foglalkozásokon körülbelül 260 gyerek vett részt. Farsanghoz kötődő játékokat, mondókákat szokásokat játszottak a gyerekek, dalokat énekeltek és hallhattak, vonós hangszer (hegedű), hangszerbemutatót láthattak. Májusban Tóth Ágnes és Kiss Zsolt néptáncpedagógusok tartottak foglalkozásokat a szabadkai Óvóképző Kar diákjai által látogatott Vackor korszerű óvodában, valamint az adai óvodában. A

zenés-táncos foglalkozásokat vajdasági népzeneészek segítettek, akik bemutatót is tartottak a gyerekeknek, vonós, pengetős és fúvós hangszerek ismertetésével. A *Tüzeskedjünk* című foglalkozást 6 óvodás csoporthoz vittük el Óbecsén, illetve Zentán, ahol a foglalkozásokon körülbelül 200 gyerek vett részt. Szent Ivánhoz kötődő játékokat, mondókákat szokásokat játszottak a gyerekek, dalokat énekeltek és hallhattak, pengetős hangszer (citera), hangszerbemutatót láthattak. *Gyerünk az erdőbe* című foglalkozást 6 óvodás csoporthoz vittük el, Temerinben, illetve Óbecsén, ahol a foglalkozásokon körülbelül 200 gyerek vett részt. Gyümölcsfákhoz kötődő játékokat, mondókákat szokásokat játszottak a gyerekek, dalokat énekeltek és hallhattak, fúvós hangszer (körtemuzsika), hangszer bemutatót láthattak.

Nap, Hold, fényes csillagok című foglalkozásunk egy népmese köré épült ismerkedés az égitestekkel, napvarázsló, holdudvar kerülő, csillagot figyelő mondókákkal, gyermekjátékokkal és dalokkal. Az előadást 2 óbecsei óvodába vittük el, kb. 80 gyereknek. A *Menjünk Kóringyálni* című foglalkozást 4 óvodás csoporthoz vittük el. Az interaktív foglalkozással körüljárjuk az adventi ünnepek szokásait Miklós napja, Luca nap, Betlehemezés, kóringyálás, nagykarácsony, kiskarácsony. A foglalkozás közben a gyerekek magyar népi játékokkal, népdalokkal, mondókákkal ismerkednek, szokásokat játszanak, beleélik magukat az adventi hangulatba, hangszerbemutatót hallhatnak és néptáncolnak. A foglalkozások időtartama 30–35 perc.

Hogy is volt?! – Bemutatók és néptáncos foglalkozások iskolásoknak. A tematikus napokon táncházat, ünnepi hangulatot, néprajzi bemutatót, zenét, dalokat, szokásokat vittünk foglalkozás formájában a diákoknak. A tematikus napokat vajdasági népzeneészekkel, táncosokkal, néprajzosokkal bonyolítottuk le. A foglalkozások alkalmával táncot és népdalokat tanítottunk, alkalomhoz kötődő (helyi gyűjtésű) szokásokat mutattunk be, ill. ismertetőt, rövid előadást hallhattak a diákok a farsangi szokásokról ill. hagyományainkról. A foglalkozást a FORRÁS Magyar Népművészeti és Kulturális Oktató Központ szakemberei állították össze. A *farsangi foglalkozás* helyszíne a dreai Petőfi Sándor Általános Iskola kihelyezett épülete illetve a pecesori Samu Mihály Általános Iskola kihelyezett épülete voltak. A foglalkozást az alsós tagozatok számára készítettük, (1–4. osztályos diákok) és mintegy 120 gyerek vett részt. Először egy óbecsei bögömetetést mutattunk be (saját gyűjtésből). Ezt követően Szerda Balázs tartott néprajzi előadást a farsangról. Az előadásban kitért a táncalkalmakra és egyúttal a zenészek bemutatták hangszereiket, amiket a bögömetetés szövegében hallhattak a gyerekek is. A hangszereket meg is szólaltatta a zenekar, Cseszák Korcsik Anikó pedig helyi népdalt tanított a gyerekeknek. A foglalkozást táncoktatás, táncház zárta. *Szent Mihály-napi juhászbált* tartottunk Magyarcsernyén az általános iskolában 80-an és Temerinben a Szirmai Károly Művelődési Intézetben. kb. 200 iskolás gyerekekkel. Beszélgettünk a juhászfoglalkozásról, kellékekről, szokásokról, bojtárokról, furulyáról. Megismerkedtünk a vonós bandával és a vonós hangszercsaláddal a Fokos zenekar révén, és a birkabundával, és szórakoztunk egy jót a táncházban. Óbecsén messzebbre utaztunk, a Kárpát-medence távoli szegletében, ahol dobbal és kobzával kísérik a rengeteg féle-fajta furulyát, és ahol a lányok katrincában jártak, a kecskék pedig táncoltak, és táncoltattak meg több mint 120 gyereket ismételtén a Petőfi Sándor Általános Iskolában. Novemberben a temerini iskolásokkal is Moldvába utaztunk ismét 3 előadást tartva kb. 200 alsós gyereknek. Nagy örömünkre a diákok mellett a tanítónők is szívesen részt vettek a bemutatókon.

Családi táncházak – Komplex néptáncos foglalkozások. *Farsangos családi táncházakat* szerveztünk Óbecsén és Magyarittabén. A családi táncházak lényege, hogy a szülőket is meghívva közös gyermekjátékok, gyermektáncház, kézműves foglalkozásokban szórakozhattak a jelenlévők, a gyerekek a szülőkkel együtt. A foglalkozásokat Vajdasági néptáncosok és helybéli fiatal zenekarok vezették, (tapasztaltabb zenészekkel, zenekarral kiegészítve), olyan településeken, ahol kevés helyi táncház-alkalom van. ill. népszerűsítés céljából. A táncon kívül a népzenevel és néphagyományokkal

is ismerkedtek a jelenlévők- időnként kézműves foglalkozásokat is tartottunk gyermekek és felnőttek részére, helyi kisegítők bevonásával. Ilyen alkalmakkor a néptáncos gyerekek szüleinek tánctanulási igényeit is kielégítjük, másrészt további motivációt jelent a gyermekek számára a közös szórakozás és élmény. A farsangi Családi táncházat Lengyel Anna és Brasnyó Mihály vezették a Fokos és a Csermely zenekar tagjaival. *Szent Iván-napi családi táncházat* szerveztünk Adán. A foglalkozásokat a péterrévei Topolcsányi János és a szabadkai Nagy Tímea néptáncosok vezették, Sterbik László, Varga Róbert és Bolyos Miklós összetételű zenekar muzsikája mellett.

A táncon kívül a népzenevel és néphagyományokkal is ismerkedtek a jelenlévők, így most a tűzugrást is kipróbálhatták a táncázók. *Márton-napi családi táncházat* is szerveztünk. A foglalkozásokat a **Fenyvesi Zénó és Lénárt Zsófia** néptáncosok vezették, a **Fokos és a Csermely** zenekarok muzsikája mellett. A táncon kívül népzenevel és néphagyományokkal is ismerkedtek a jelenlévők, így most a libazsirt is kipróbálhatták a táncázók.

Gyakorlati műhelyek a szabadkai Tanítóképző Karon. A népművészet az oktatásban keretében, a 2021-ben elindult népi gyermekjáték, népzene és kézműves foglalkozások gyakorlati foglalkozások 2022 márciusától az év végéig zajlottak a magyar nyelvű Tanítóképző és Óvóképző Karon. A hallgatók számára, a tanárok kérésére és igénye szerint főként népi gyermekjátékok és kézműves fortélyok bemutatása és átadása került bemutatásra. A gyakorlati műhelyen az addig csak óvóképzős hallgatók mellett megjelentek a tanítóképzős növendékek is, akik szintén nagy érdeklődéssel és élvezettel vettek részt az előadásokon. A hallgatók aktivitásának (valamint passzív hozzáállása, motiváltságának hiánya és gyakorlati tudásának hiánya) növelése érdekében szükségét látjuk minél többoldalú és gyakoribb foglalkozások, bemutatók megtartásának. A foglalkozásokat Cseszák Balázs néptáncoktató Torjai Zita Katalin kézműves tartották. A tanítóképzős gyakorlati előadások mellett a muzslyai Szervó Mihály Általános Iskolában sikerült elindítani a VMMSZ-nek a közbenjárásával **Néptáncos tornaórák** megtartását. A diákok 2 korcsoportban vettek részt a foglalkozásokon (1. és 2., ill. 3. és 4. osztályosok együtt), kötelező jelleggel, heti két alkalommal. A módszertani néptáncornaórák célja a településen a néptáncnak a népszerűsítése. Az órákon Karácsonyi Orsolya és Cseszák Balázs vezették a módszertani foglalkozást.

Kosárfonó tanfolyam. Valaha minden vajdasági településnek kiváló kosárfonói voltak, hírnévre tettek szert az egész országban a martonosi, az apatini és a kikindai kosarasok választékos kínálatukkal. A kosárfonó mesterség háziiparból kisiparrá fejlődött, később már szövetkezetek is alakultak. A XX. század elejétől fokozatosan fejlődött iparrá, így a környékben a 40-es, 50-es évekre néhány kosárfonó központba csoportosultak a vesszőbútor és a kosárfonó szakma művelői. Mára már alig maradt néhány mester, de a képzésünk hallgatóit elnézve van remény! A 64 órás tanfolyam, amelyet a Hagyományok Háza Vajdasági Hálózata és a VMMI közösen szervezett, 3 alkalomból tevődött össze: februárban és márciusban tartottunk egy-egy hétvégi képzést, a tanfolyamzárás pedig Horgoson volt a Domus Pacis Lelkigyakorlatos és Közösségi Házban, augusztus 9–13-ig a kézműves táborban 5 napon át. A 12 tanuló főleg hagyományos kosarakat készített, többféle vesszőből, a táborban a modernebb tárgyak készítését is elsajátították remek oktatójuktól, Kovács Zoltán kosárfonó, népi iparművéstől.

Fazekasok képzése. 2022 márciusától indult a tanfolyam, az új műhelyben, amelyet a Rozetta Kézműves Társasággal alakítottunk ki). Az oktató ezúttal Barcsay Andrea fazekas népi iparművész volt. A kilenc alkalmas foglalkozás-sorozaton megismerkedtek az érdeklődők a hagyományos népi korongozás alapjaival. Az első találkozón az oktató felmérte, kinek milyen szintű a tudása, ehhez mért feladatot adott nekik, volt, aki az agyag korongra helyezését gyakorolta, volt, aki már egy-egy múzeumból kihozott tárgy mását igyekezett megalkotni. A következő alkalmak során gyakorolták az

íróka használatát, a földfestékek (engóbok) lehetőségeit, majd közösen pakolták be az égetőkemencébe a kiszáradt tárgyakat, a zsengélés után bekeverték a zöld és a sárga fazekas mázakat, majd különféle mázazási technikákat gyakoroltak. Másnap izgatottan várták az eredményt, mázas edényeik remekül sikerültek. A júliusi alkalom során a csoport ellátogatott a Városi Múzeum kerámia raktárába, ahol inspirációt gyűjtöttek a további munkához, Nagy Abonyi Ágnes muzeológus, néprajzkutató a zentai mesterek munkáit mutatta be, az állandó kiállításban szereplő alkotásokon és raktár kincsein keresztül. Az augusztus főleg az égetésről szólt, de elméleti oktatás is zajlott a VMMI tárgyalótermében, vetítéssel, szakirodalom bemutatásával. Szeptemberben a hallgatók megtanulták feldolgozni a kiszáradt agyagot, ami szintén fontos része a fazekas munkájának, valamint meglátogatták Id. Ózsvár Péter és családja műhelyét, megnézték a magyarkanizsai agyagbányát is. Első kirakodóvásárunkon is túl vannak már, hiszen egy látványos standot rendeztek be a Szent Mihály-napi Táncháztalálkozón és Sokadalmon. A képzés végéhez közeledve a hallgatók már bátrabban bántak az agyaggal, modernebb tárgyakat is készítettek, pl. adventi koszorút, kopogtatót, különféle szappantartókat. A földfestékekkel jól bánnak, a mázakat is be tudják keverni, jól használják is. Sikeres elméleti és gyakorlati vizsgát 7 tanuló tett, 6 élőben, egy elektronikus úton, élő adásban, külföldi tartózkodása alatt. Az oktató, Barcsay Andrea fazekas, Népi Iparművész és a vizsgáztatásra felkészített Nagy Abonyi Ágnes néprajzkutató, muzeológus is elégedettek voltak a hallgatók tudásával.

Vajdasági népdalkörvezetők képzése. 2022 márciusától 6 alkalmas képzést indítottunk a népdalkörök vezetőinek. A képzéssorozat első alkalomával kupuszinai népdalok, népszokások, valamint a falu népviselete és a falu településtörténete témákban tartottak előadást a Csizmadia család tagjai. A helyi Bodor Anikó-díjas Krajcárka népdalkör vezetői több mint 20 éve vezetik a hagyományörző énekesportot, az 1970-es évektől kutatják és gyűjtik Kupuszina szellemi értékeit. Lányuk, Anna a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népi ének tanár szakán végzett pedagógus, jelenleg a szegedi Dugonics András Alapfokú Művészeti Iskola népi ének tanára. A vajdasági népdalkörök jó ismerői és lelkes segítői évtizedek óta. A délelőtti foglalkozásokon főleg a karácsonyi ünnepkör dalait ismételték, de szerelmi és béresdalokat is hoztak a palóc faluból új anyagként. Délután helytörténeti előadást tartott Csizmadia János, id. Csizmadia Anna pedig bemutatta a női és férfi viseleteket. A képzésen 16 népdalkörvezető vett részt, Csókáról, Kisoroszról, Szajánból, Zentáról, Szabadkáról, Adáról, Palicsról, Gyáláról, Törökkanizsáról, Topolyáról és Királyhalomról. A vajdasági népdalkörvezetők tanfolyama a vajdasági kistájak feldolgozásával folytatódott. Vajdasági előadókkal, akik hosszú ideje foglalkoznak egy-egy falu, vagy énekes felgyűjtött anyagával. Az egész napos előadásokat néprajzi és helytörténeti ismeretek, viseletbemutatók is gazdagították. A moholi képzést a hangszereseknek is meghirdettük, tamburákkal és furulyákkal kísérték a dalokat Fábri Géza és Szokolay Dongó Balázs irányításával. Az énekeket Fábri-Ivánovics Tünde tanította, valamint az Vlasityné lánya, Bálizs Gizella mesélt a családról, éneklésekről. A doroszlói anyagot Kisimre Szerda Anna, Kisimre Árpád és a topolyai Cirkalom táncegyüttes lánykarának tagjai mutatták be. A nyugat-bácskai hagyományörző faluban a Babos család volt a legjelentősebb énekes család, akik a karácsonyi ünnepkör dalait és a névnapköszöntőket is jól ismerték. A képzési alkalmakon mintegy húsz vajdasági népdalcsoport-vezető vett részt. Július 27-ére a Zenta környéki népzenei gyűjtésekből készített előadásokat Szabó Kocsis Zsuzsanna néprajzkutató, népdalénekes. Zsuzsanna topolyai születésű, felsőhegyi származású jelenleg Kecskeméten élő népdalénekes szívügye a vidék dalainak taníttatása. A délelőtti folyamán előadásokat hallgattak a vidék néprajzi jellemzőiről, településtörténetről és Söreg Pálné Mihályi Zsófia katonadalait tanulhatták. Délután az archív felvételek kielemezése és a csokorszerkesztés szempontjai útmutatás következett, majd közösen megnéztük a Bodor Anikó és dr. Burány Béla népzene gyűjtői munkásságáról szóló dokumentumfilmet. Az augusztusi alkalmat a Közép-bánáti kistáj részletes bemutatására szenteltük. A Szeged környékéről telepített, ma is sok régi elemet megőrző, nyelvjárásban beszélő lakosság körében már az 1960-as években végzett

gyűjtést Király Ernő és Paksa Katalin. Ezeket a balladákat Rontó Márta tanította meg a népdalkörvezetőkkel, a magyarszentmihályi dalokat Király Ernő, Bodor Anikó és a saját gyűjtései alapján válogatva Flaman István tanította meg. Makán Katalin a hétköznapiakhoz és a lakodalomhoz kapcsolódó, derűs hangulatú dalai elnyerték a hallgatóság tetszését. Mindkét előadó évtizedek óta leginkább szűkebb páttriája hagyományos népdalaival foglalkozik és a csoportokat vezet a régióban. Szeptember 3-án Szabó Annamária és Gersy Lili népzene-pedagógusok dolgozták fel Kiss Lajos az al-dunai székelyektől gyűjtött anyagát. Vajdaságban különleges stílus, és általában a hagyományörző csoportok vagy a zeneileg képzett fiatalok vállalják be, hogy színpadra viszik ezeket a dalokat. Keservesek mellett lakodalomhoz (kontyolási dal, vendégküldő) és más népszokásokhoz (farsangi) kapcsolódó dalokat tanultak Kiss Lajos Az al-dunai székelyek népdalai című kötete alapján. A keservesek éneklése gazdagon díszített, amihez kiváló citerakiséretet biztosított Gersy Lili, és a giusto dalokat is jól segítette.

Dúr-moll vajdasági fiatal és kezdő zenészek találkozója. Márciusban Tóthfalu, áprilisban Törökkanizsa, júniusban Bácsgyulafalva, októberben Pancsova, novemberben pedig Mohol adott otthont a rendezvénynek. A találkozó minden alkalma remek lehetőség a fiatal népzene-szerek bemutatkozására, ismerkedésére. A jelentkezők csoportos hangszeres foglalkozásokon vettek részt, ahol az adott befogadó település népdalaival, jellegzetességeivel ismerkedtek meg, a napot mindig egy közös műsor zárta, ahol a fiatalok egy-egy műsorszámmal bemutatkozhattak egymásnak, szülőiknek és a település lakóinak. Tóthfaluban A citerásokkal Mihók Attila Csókáról, a tamburásokkal Bolyos Miklós Péterrévéről, a vonósokkal Juhász Gyula Zentáról, Sterbik László Péterrévéről valamint Vas Endre Mórahalomról foglalkoztak. Délután Faragó Zoltán a tóthfalusi Szabó Dénes Egyesület elnöke mesélt Tóthfalu történetéről, valamint megtekinthették a falu nevezetességeit. Törökkanizsán a Tiszagyöngye Művelődési Egyesületben tartottuk a találkozót. A tamburásokkal Juhász Gyula Zentáról foglalkozott, a vonósokkal Polyák Dániel Adáról, valamint Vas Endre Mórahalomról foglalkoztak. 15 óráig a helyi Tiszácska Ifjúsági tagjai törökkanizsai népdalokat tanított a fiataloknak, majd 16-tól Keszég Ákos „Törökkanizsa népzenei hagyatéka” című előadását tekinthették meg a résztvevők. Bácsgyulafalván (Telecskán) a Petőfi Sándor Művelődési Egyesületben találkoztunk. A fiatalok rövid bemutatkozás után, csoportos hangszeres foglalkozáson vehettek részt, ahol Telecska dallamvilágával ismerkedhettek meg. A citerásokkal Kelemen Zsolt Topolyáról, Báló József Nemesmiliticsről foglalkozott. Még a tamburásokkal Bolyos Miklós Péterrévéről és Juhász Gyula Zentáról, a vonósokkal Polyák Dániel Adáról, Kurunczi Andor Moholról, Sterbik László Péterrévéről valamint Vas Endre Mórahalomról foglalkoztak. Délután a helyi Égető Emese népdalénekes telecskai népdalokat tanított a fiataloknak. Pancsován a Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület adott otthont a rendezvénynek. A fiatalok rövid bemutatkozás után, csoportos hangszeres foglalkozáson vehettek részt, ahol Al-dunai székelyek dallamvilágával ismerkedhettek meg. Az éneket Kemény Mária és Kiss Samu tanította Pancsováról. A haladó vonósokkal Sterbik László Péterrévéről, a kezdő vonósokkal Polyák Dániel Moholról, és Vas Endre Mórahalomról, a kísérettel pedig Juhász Gyula Zentáról, és Kemény Oszkár Pancsováról, foglalkoztattak. A megszokott rend szerint, 18 órakor kezdődött a gálaműsor, ahol a fiatalok egy-egy műsorszámmal bemutatkozhattak egymásnak, valamint meglepetésként fellépett a helyi Csörömpölő zenekar. A gyerekek nagyon jól érezték magukat, ismerkedtek, barátkoztak, együtt muzsikáltak. A helyi szervezők pedig nagyon hálásak voltak, hogy a Dúr-Moll találkozót elvittük Pancsovára, remélik nem ez volt az utolsó alkalom! Moholon a Csobolyó Művelődési Egyesületben muzsikáltunk. A 60 résztvevő a moholi Vlasity Károlyné Zelity Klára népdalaival ismerkedett meg a találkozó kezdetén. Az éneket Klima Döniz tanította Moholról, a tamburásokkal Csasznyi Imre Péterrévéről és Juhász Gyula Zentáról foglalkoztak.

Az online térben a nagy nyilvánosság előtt megnyitotta a kapuit a Vajdasági mesemondókat bemutató Facebook-oldal. Feladata, hogy a vajdasági mesemondókat és azok munkáit méltó módon bemutassa a mesekedvelő emberek számára. Ezen felül a mesemondókat is tudja tájékoztatni a Kárpát-medencei mesemozgalomról, rendezvényekről stb. Az oldal létrejöttében Szabó Réka és Szabó Ágnes is fáradoztak. A kezdő szövegeket és képek választását Raffai Judit felügyelte. Szabó Ágnes megálmodta, ifj. Sebestyén Imre designer pedig megalkotta a vajdasági mesemondókat reprezentáló logót, amelyet a jövőben számtalan helyen használunk majd. A Pannon RTV forgatásain is szerepelni fog.

Mesemondás világnapja. 2022. március 16–20. A mesemondás világnapja alkalmából Ludason és Székelykevéen is mondtak mesét. Ludason Szabó Réka és Szabó Ágnes szervezésében az esti órákban, ahol az Észak-Bácskában élő mesemondók, és felkészítők is jelen voltak. Magyarországról, Dócról Baranyi Ildikó elfogadta a meghívásunkat. Székelykevéen kisebb és apróbb résztvevőkkel Joó Gyűlvész Margit foglalkozott, az óvodásokat meséltette.

Az Üveghegyen túl televíziós műsor. A Pannon RTV-vel áprilisban megkezdődött Az „Üveghegyen túl” című műsor felvételezése. A vajdasági mesefák meséltek szervezett óvodai és kisiskolás csoportnak élőszóval. Elsőnek a szabadkai Vackor óvodában Szabó Réka és Nagy Abonyi Szabolcs, majd májusban Kupuszinán az általános iskolában Toldi István mesélt. A forgatás folytatódott szeptemberben, az oktatás kezdésekor. A Pannon RTV az avanti időszakban tűzte műsorára a felvett anyagot.

Tükrös zenekar koncert a Középiskolások Népművészeti Vetélkedőjén, 2022. április 7., Temerinben. A középiskolás vajdasági fiatalok, a népzenei- és néptáncvetélkedőjét 34 alkalommal rendezték meg Temerinben. Az érdeklődők száma nagyon változó, de az utóbbi 5-6 évben újra negyvennél többen jelentkeztek be. Köszönhető ez a minden évben a hálózat által biztosított tartalomnak. A Tükrös zenekar a mai népi zenekarok között példaértékű a vonós népzene hiteles, mégis átütő erejű megszólaltatásában. A zenekar tagok alaposan kikutatták az adott vidék felgyűjtött dallamait. Ezt a hozzáállást a felnövekvő generációknak Vajdaságban is meg kell ismerni és követni a jó példát, ami a saját népzeneink mélyebb megismerését is segíti. Nagy sikerrel valósult meg a Tükrös zenekar koncertje a KNPV. műsorát követően Temerinben.

Többszínű dúcnyomás indigófestéssel. Májustól júliusig 3 alkalommal találkoztak a képfestés szerelmesei. A foglalkozássorozatot Nagy Mari és Vidák István a Népművészet Mesterei tarották, Mede Ilona vendégoktatóval Zentán. A műhelyfoglalkozások szervezője a hálózatunk és a VMMI mellett a Rozetta Kézműves Társaság. Az első foglalkozás május 6-7-én zajlott, a másodikat június 25-én, a harmadikat pedig július 23-án tartottuk, azok a hallgatók, akik ennél is többet szerettek volna tanulni, részt vehettek a Népi kézműves táborban is egy hasonló foglalkozáson. A jelentkezők elégedetten távoztak a programról, ugyanis az elméleti képzés mellett, nagyon gyakorlatorientált volt a munka, nyomópépet keverték, megtanulták előkészíteni a textíliát a mintázásra, zsákokat készítettek, a műhelyben fellelhető eszközökkel is mintáztak illetve a szebbnél-szebb fa és fém dúcokat is kipróbálták, miután festésre előkészítették a természetes indigót. Mindannyian csodálva figyeltük, hogy a festékből kiemelve még zöld anyag hogyan válik csodás kékké a levegőn.

Hetedhét Hatvan Népmesefesztivál. 2022. június 10–12., Hatvan. A Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny középiskolás díjazottjai jutalomkirándulást nyertek különdíjként a Hetedhét Hatvan Népmesefesztiválra. A fiatal mesemondók, Kovács Tibor, Molnár Péter és Kalocsi Viktória a fesztiválon bemutatkozási lehetőséget kaptak. A mesemondó tanoncok rengeteg tapasztalattal gazdagodtak a mesélés folyamán, sokat jelentett számukra, hogy olyan közösségben tudtak mesélni, ahol nem a „versenybírók” figyelik, hanem a mesekedvelők és művelők. Emellett el tudták lesni a

különböző mesélési technikákat. Pozitív visszajelzésként kiemelték azt, hogy jó volt egy olyan közösséghez tartozni, ami megerősíti bennük a mese iránt érzett szenvedélyüket. Jó volt látni a kibontakozásukat, mikor feloldódtak, már nagy lelkesedéssel meséltek és szépen ki tudták dolgozni a mesét.

Gyöngyösbokréta és Durindó kísézőrendezvényei. 2022. június 11-12-én került sor a nagymúltú rendezvényre Palicson. A fesztivál néhány kísézőprogramját a Hagyományok Háza Hálózat Vajdaság szervezte. Két szál pünkösdrózsa – Békésapáti T. Zsófia nemezelő műhelyt tartott a pünkösdi jegyében, fazekas foglalkozást ifj. Ózsvár Péter. Élőszavas mesemondást szerveztünk a Vigadó teraszán, két turnusban, a Kálmány Lajos népmesemondó verseny díjazottjai vettek részt délelőtt: Szalai Viola és Szalai Nikoleta, míg délután Kovács Tibor, Kovács Tímea és Molnár István mondtak mesét. Minden évben kiállítással is gazdagítjuk a fesztivált, idén a Kupuszinai köténydíszek újragondolva elnevezésű kiállítást installáltuk a Vigadó teraszán. Ez a HHHV viseletkészítő csoportjának alkotásaiból készült tárlat.

A BorFolk zenekar koncertjei. Temerinben és Zentán koncertezett a budapesti **BorFolk Zenekar**. A temerini zenés estet szabad ég alatt, a Tájház nyári színpadán tartották 17-én 20 órától. A zenekar Petőfi Sándor mulatozással és szerelemmel foglalkozó, folklorizálódott verseit adta elő. Másnap délután Zentán a Tiszavirág Fesztivál kisszínpadán léptek fel, itt számos borral kapcsolatos dalt adtak elő, hiszen a helyszín is a fesztivál Borutcájában kapott helyet. A zenekar célja az autentikus magyar népzene megőrzése, ezen belül pedig a borral és mulatással kapcsolatos népi gyakorlatok népszerűsítése is. Az együttes tagjai elsősorban a magyar falusi hagyományok zenéjét játsszák, de emellett nagy figyelmet szentelnek a magyar költők verseinek a folklórban való felkutatására és megszólaltatására is, e két koncerten mindkét küldetésük megvalósult.

Almárium tábor, Kiscsösz. 2022. június 27. - július 2. Az idei Almárium táborban Vajdaságot Kisimre Szerda Anna, Ledenyák Lea, Vas Krisztina, Vázsonyi Csilla, Kormányos Erzsébet, Rontó Márta, Lukács Fodor Valéria, Topolcsányi János, Micsik Béla és Kovács Nádi Karolina képviselték. A gazdag programkínálattal minden résztvevő elégedett volt, sikeresek voltak a vajdasági bemutatók is, Rontó Márta meséit szerette a közönség, Topolcsányi János módszertani előadást tartott a táncosoknak, Micsik Béla a vajdasági sánta ritmust mutatta be a fordított napon, míg Kovács Nádi Karolina, Tajti Erzsébet, Vázsonyi Csilla és Vörös Zsuzsanna *Légy te is viseletdokumentáló!* címmel bemutatták a Vajdasági hálózat kézműves tevékenységét, a gombosi dokumentáló munkát és gyakorlati foglalkozást tartottak a gombosi program mintájára. A résztvevők feltöltődve és számos szakmai ismerettel felvértezve tértek haza.

Népi kézműves tábor. 2022. augusztus 9–13-a között tartottuk meg nagysikerű táborunkat Horgoson, a Domus Pacis Ferences Lelkigyakorlatos és Közösségi Házban. A tábor elsődleges célja az alkotás volt, a népi mesterségek tudásátadása, az alapok elsajátítása és a meglévő tudás bővítése. A hagyományok és a népművészet iránt érdeklődő jelentkezők a tábori foglalkozásokon megismerkedtek a bútorfestéssel, a szövással szádfán és karmantyúfán, a kötélkészítéssel, a gyékény- és csuhéfonással, gyékényszövéssel, a kosárfonással, a nemezeléssel, valamint saját nyomódúcot is készítettek. Remek oktatóink voltak: Kovács Zoltán kosárfonó Népi Iparművész, Mészáros Renáta bútorfestő, Nádi Endre famíves, Nagy Mari textilművész, a Népművészet Mestere, Szuhankó Ruzsena szövő, Szuhankó Sándor csuhé- és gyékényfonó, Vidák István textilművész, a Népművészet Mestere. Minden nap levezetéseként, a vacsora után, 20 órától előadásokkal, beszélgetésekkel, közös énekléssel készültünk: kedd este ismerkedős játékot vezettek Vörös Zsuzsanna és Németh Katalin közművelődési szakemberek, szerda volt az oktatók estje, ekkor a táborlakók jobban megismerhették az oktatókat, a munkásságukat, az életútjukat, csütörtökön növényi festés volt a téma, a

környezetünkben fellelhető növényekkel festettünk fonalat, gyapjút Vidák István vezetésével, este pedig István és Mari meséltek utazásaikról, gyűjtőmunkájukról, pénteken, az utolsó estén, népdaléneklős-mesehallgatós-borkóstoló estét tartottunk, az éneklést Juhász Gyula vezette, mesét Nagy Abonyi Szabolcs mondott, a bort pedig a hajdújárásai Maurer Oszkár pincésze szolgáltatta. A táborban 70 fő fordult meg, néhányan csak 1-2 napot tudtak kinn tölteni, de a legtöbb résztvevő elejétől végig ott volt és alkotott. A tábor utolsó napján minden csoport bemutatta az alkotómunka eredményét.

Útravaló 2. – népi gyermekjátékok és néptáncos mozgás – akkreditált képzés óvodapedagógusoknak. 2022. október 14-15., Zenta, Petőfi Sándor Általános Iskola. A sikeres akkreditációs pályázat után, első alkalommal szervezhettünk továbbképzést óvodapedagógusok részére. A jelentkező 30 óvónő 14 település 16 óvoda épületéből érkezett, az egész Vajdaság területéről. Képzéssorozatunk első állomásán, a népi gyermekjátékok és néptáncos mozgás témakört dolgozták fel az előadók. Célunk az volt, hogy sok gyakorlati tudást, tapasztalatot adjunk át a pedagógusoknak, akik az új, projekt rendszerű munkaformába be tudják majd építeni és használni fogják mindennapi munkájuk, foglalkozásaik során a népi kultúra elemeit, gyermekjátékokat, népzene, néptáncos mozgást, népi kézműves elemeket. Az összefogó témájú előadásokat a budapesti néptáncpedagógusok, Tóth Ágnes és Kiss Zsolt tartották, a képzés gyakorlati anyagát pedig vajdasági oktatók és szakemberek adták át a hallgatóknak. A kézműves foglalkozáson terményekből alkotott népi játékok, figurák készítését mutatta be Torjai Zita Katalin, törökbencei. A szombati nap folyamán a népzene, azaz a citera alapjaiba és annak kiegészítő funkciójára mutatott rá Flaman István szentmihályi citerás, népzeneész. Az óvónők ki is próbálhatták, ill. tanultak néhány gyermekdalt is, amit citera játékkal le is tudtak kísélni. A népi gyermekjátékok, népdal és néptáncos mozgás gyakorlati példáiról, alkalmazásáról Cseszák Korcsik Anikó és Cseszák Balázs tartottak előadásokat a pénteki és szombati nap folyamán. A hangsúly minden alkalommal a vajdasági népi kultúra anyagának ismertetése volt. A 18 órába sűrített előadások anyagát komplex foglalkozások kidolgozására és akár külön elemekként is használni tudják majd az óvodapedagógusok a munkájuk során, ill. a mindennapi foglalkozások elemeiként. A képzést az MNT is támogatta, segítségünkre voltak a képzés megszervezésében.

Székely varrottas mintakincsörökség – Könyvbemutató. 2022. október 16-án mutattuk be a hertelendyfalvi Erős Mária mintakincseit dokumentáló kötetet a pancsovai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület székházában. A kötetet a szerző, Erős Mária hímző mellett Nagy Abonyi Ágnes néprajzkutató, muzeológus és Resócki Vázsonyi Csilla néprajzkutató, a VMMI könyvtárosa méltatták. Az al-dunai Erős Mária munkásságát, illetve az általa szeretettel és ragaszkodással nemcsak felkarolt, de saját kezűleg gyönyörűen el is készített hímzsmintáit bemutató kiadvány a Hagyományok Háza, a Hagyományok Háza Hálózat – Vajdaság, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség, a Magyar Nemzeti Tanács és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, valamint a pancsovai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület együttműködésével jelent meg.

Népi iparművészeti tárgyak minősítése és szakmai nap kézműveseknek. Októberben negyedik alkalommal szerveztünk minősítést a népi kézműves alkotók számára. Idén is a Zentai Városi Múzeum adott otthont a zsűrizésnek és az azt követő szakmai napnak. A HH Népi Iparművészeti Osztálya részéről jelen voltak: Czulák Dóra, Molnár Fanni és Csákányi Zoltán osztályvezető. A zsűritagok: Decsi-Kiss Mária, Nagy Mária, Terényi Gyöngyi, Nagy Abonyi Ágnes, Resócki Vázsonyi Csilla és Juhász Gyula voltak. Összesen 32 alkotó adott át kérelmet, 86 tárgyat minősített a Bizottság, a zsűri 22 tárgyat utasított el, 15 tárgy lett hagyományos mesterremek (HMR), 14 hagyományos mives termék (HMT), 8 modern mesterremek (MMR), 25 modern mives termék és 2 tárgy került az ajándéktárgy kategóriába. A zártkörű zsűrizést követően, másnap nyílt, szakmai napot tartottunk, a

zsűriztetők nagy része részt vett az alkalmon, de jelen voltak olyan alkotók is, akik még csak fontolgatják a tárgyaik minősítését. A szakemberek minden alkotónak elmondták a meglátásikat, tanácsokkal látták el őket.

Haladó furulyások elméleti és gyakorlati képzése. 2022. november 13-án, Adán, a Vadvirág Hagyományápoló Kör székházában tartottuk meg a képzést, mivel ez az egyesület az elmúlt években kiemelten foglalkozott a pásztorfurulyával, a tagok közül sokan szólistaként is színpadra állnak furulyával. Egyelőre nincs tömeges népi furulyás mozgalom térségünkben, de ezen szeretnénk változtatni az ilyen és ehhez hasonló képzésekkel. A délutáni-esti alkalmon olyan tudást és élményeket kaptak a furulyások, hogy szívesen foglalkoznak hangszerükkel. Furulyás gyűjtesek léteznek a mai Vajdaság területéről, lévén, hogy a jószágtartásnak, pásztorkodásnak is múltja van, számosságukat tekintve nem sok. A képzést mindenki számára nyitottá tettük, meghirdettük a szabadkai, zentai, temerini, újvidéki furulyások között, végül Adáról és Temerinből jöttek. A palóc furulyazene nagyon jól gyűjtött és szívesen játszott a Kárpát-medence magyar népzenei mozgalmában és kiváló ismerője a szegedi Nagy Gábor népzeneész, néprajzkutató. Pál Istvánt, aki hagyományos tereskei furulyás, dudás, énekes és mesemondó is volt életében több évig látogatta és gyűjtött dallamaiból Nagy Gábor. Ezekről az élményekről és a tájegység sajátosságairól tartott zenehallgatással és hangszerbemutatóval egybekötött ízelítőt, majd Pista bácsi régi stílusú pásztordalalt taníttatta meg az tanulóknak. Ezen a dallamok rokonai az Alsó Tisza-vidékiek, kevésbé díszített előadásban. A tanulók G alaphangú furulyákon játszottak elsősorban, de kipróbálták a Pál Pista bácsi féle hangszereket is.

Tamburazenekarok vezetőinek képzése. Novemberben a Vajdaságban működő tamburazenekarok vezetőit és a zenekarok tagjait hívtuk össze a Szárazfa lelke című találkozó alkalmával egybekötve Csantavérre. A képzést Eredics Gábor, a Kossuth-díjas Vujicsity együttes vezetője tartotta, rávilágítva a hangszercsalád képességeire, a benne rejlő lehetőségekre. Különféle pengetési technikákról, a zenén belüli szólamokról, és a népek egymásra hatásáról is szó volt a délutáni előadásban, amelyre Temerinből, Szabadkáról, Péterrévéről, Adáról, Tornyosról, Magyarakanizsáról és Csantavérről érkeztek zenekarok. A Tamburatanulmányok című kötet bemutatásán keresztül a hallgatóság megismerte és elmélyült a mai tamburás divatokat és tendenciákat. Az esti műsort követően kötetlenül folytatódott az eszmecsere és a tanácsadás, majd másnap délelőtt a huszonhárom fellépő tamburazenekar produkcióiról és színpadi megformálásáról beszélgettünk az előadóval. Hasznos tanácsokat kaptunk a repertoárt és a hangszertechnikai kérdéseket illetően, valamint Gábor megismerte a vajdasági tamburások új generációját.

Ricsaj – Találkozás a népművészettel. A Ricsaj – Találkozás a Népművészettel programon vajdasági néptáncoktatók, néptáncosok, zenészek, mesemondók, kézművesek tartottak bemutatót, foglalkozásokat a gyerekeknek. Két korosztály számára zajlott egyidejűleg a foglalkozás az óvodás ill. iskolás gyermekek számára. Ezt a komplex programot vándoroltattuk idén három településre novemberben és decemberben. A foglalkozások általában két helyszínen folytak egyszerre. Egyik helyszínen kézműves foglalkozások zajlottak: nemezelés, Békésapáti L. Zsófi vezetésével (Szabadkáról), agyagozás, Tokai Mónika (Szabadkáról), gyöngyfüzés, Torjai Zita vezetésével (Törökbecséről), gyertyaöntés Vass Krisztina, (Szabadka), Szuhanó Ruzsena és Sándor gyékényszövés (Bajsa) mesemondás Szabó Réka (Ludas), hangszerbemutató Torok Orsolya (Szabadka).

A másik helyszínen a kisebb korosztállyal népi gyermekjátékokat játszottak Cseszák Korcsik Anikó, Lénárt Zsófia (Óbecséről), majd népmeséket hallhattak Szabó Rékától (Ludas), ill. Nagy Abonyi Szabolcstól (Zenta). A népzeneben közreműködött és hangszer bemutatót tartott a Fokos zenekar

(Óbecse), a Csermely zenekar (Óbecse) és a Duhaj zenekar (Szabadka) amit néptáncsal való ismerkedés követett, Lénárt Zsófia, Fenyvesi Zénó, Brasnyó Mihály vezetésével (Óbecséről) és népdalokat oktattak Cseszák Korcsik Anikó (Óbecse).

Hagyomány a divatban. Előadás és műhelymunka. 2022. november 24–25-én a zentai Alkotóházban szerveztük meg ezt a nagy érdeklődést kiváltó programot. A Népművészeti Egyesületek Szövetsége és a Réka Darida Foundation közös képzési programot indított a Vajdasági Magyar Művelődési Intézettel és a Hagyományok Háza Vajdasági Hálózatával együttműködve, *Hagyomány a divatban* címmel. Molnár-Madarász Melinda a Meyke márkanév megalkotója volt a vendégelőadóink. A divattervezőt alkotásaiban a népművészet inspirálja, mégis modern ruhatervezéssel foglalkozik, ezt a gondolkodásmódot igyekezett átadni a jelentkezőknek. Első nap egy előadásban mutatta be a divattervezés folyamatát és a 2023/24-es év divat trendjeit, másnap pedig a divatgrafika alapjainak elméleti és gyakorlati műhelymunkája zajlott.

Évzáró kiállításmegnyitó és ünnepre hangoló műhelymunkák. A kiállításmegnyitó közönségét csóka dalokkal fogadtuk Szabó Szonja népdalénekes előadásában. A tárlaton az idei kézműves tanfolyamok eredménye volt látható, csak a hosszabb képzéseken készült alkotásokból válogattunk, bár igazi csodák születtek a műhelymunkákon és kézműves táborban is. *Kupuszinai minták újragondolva* címmel kiállítottuk a viseletkészítő csoportunk kollekcióját, amely az idei Kárpát-medencei Textilfesztiválon első díjas lett. A 60 órás kosárfonó képzés 3 résztvevőjének Erdélyi Olíviának, Csernák Bövíz Anikónak, Nagy Abonyi Szabolcsnak a munkáit, Balog Máté, Csernák Bövíz Anikó, Kiss Katalin, Kormányos Erzsébet, ifj. Ózsvár Péter, Pósa Elvira, Sólya Bálint kerámiát is megtekinthették, ők márciustól novemberig tanulták a fazekasságot, nemrégiben tettek sikeres záróvizsgát. A nálunk bonyolított tanfolyamok, képzések mellett idén több vajdasági alkotó végzett magyarországi partnerszervezeteinknél is OKJ-és képzéseken, ehhez nagy kitartásra és nem utolsósorban anyagi ráfordításra volt szükségük, büszkéek vagyunk rájuk is: Torjai Zita Katalin hímes tojásokkal, népi ékszerekkel volt jelen, Vas Krisztina mézeskalácsokkal és hímes tojásokkal, Csépe Mária börművesként végzett és Resócki Vázsonyi Csilla hímzőként. Az egész éves munka méltó lezárása volt ez a kiállítás és a kísérőrendezvényei, az adventi időszak három keddjén zajló karácsonyra hangoló fazekas foglalkozások, melyeket Kiss Katalin, a Rozetta KT fazekasa tartott.

Zenta, 2023. március 24.

Újhelyi Nándor,
a VMMI IB elnöke